

Liikenne- ja viestintäministeriö

Tilinpäätös vuodelta 2019

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 2020:3

Liikenne- ja viestintäministeriö

Tilinpäätös vuodelta 2019

Liikenne- ja viestintäministeriö Helsinki 2020

Liikenne- ja viestintäministeriö

ISBN PDF: 978-952-243-578-1

Helsinki 2020

Kuvailulehti

Julkaisija	Liikenne- ja viestintäministeriö	28.2.2020	
Julkaisun nimi	Liikenne- ja viestintäministeriö Tilinpäätös vuodelta 2019		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 2020:3		
Diaari/hankenumero	VN/4182/2020		
ISBN PDF	978-952-243-578-1	ISSN PDF	1795-4045
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-578-1		
Sivumäärä	62	Kieli	suomi
Asiasanat	tilinpäätös, talous, toimintakertomus		
Tiivistelmä	<p>Liikenne- ja viestintäministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2019 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p>		
Kustantaja	Liikenne- ja viestintäministeriö		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Kommunikationsministeriet	28.2.2020	
Publikationens titel	Kommunikationsministeriet Bokslutet för 2019		
Publikationsseriens namn och nummer	Kommunikationsministeriets publikationer 2020:3		
Diarie- /projektnummer	VN/4182/2020		
ISBN PDF	978-952-243-578-1	ISSN PDF	1795-4045
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-578-1		
Sidantal	62	Språk	finska
Nyckelord	bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse		
Referat	<p>Bokslutet för 2019 för kommunikationsministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkts- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor. Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.</p>		
Förläggare	Kommunikationsministeriet		
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	Toimintakertomus.....	7
1.1	Johdon katsaus.....	7
1.2	Tuloksellisuus.....	8
1.3	Vaikuttavuus.....	16
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus.....	16
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	23
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	25
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	25
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	27
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	31
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	32
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta.....	32
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	32
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	33
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	35
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	37
1.7.1	Rahoituksen rakenne.....	37
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	39
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	42
1.7.4	Tase.....	44
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	44
1.9	Arviointien tulokset.....	46
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	46
1.10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	46
1.10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	46

2	Talousarvion toteutumalaskelma.....	47
3	Tuotto- ja kululaskelma.....	51
4	Tase.....	52
5	Liitetiedot.....	53
6	Allekirjoitus	62

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Toimintavuoden alkupuolella toteutettiin pääministeri Sipilän hallitusohjelmaa sekä sitä tukevaa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategiaa. Loppuvuonna toteutettiin sekä pääministeri Rinteen että pääministeri Marinin hallitusohjelmaa.

Ministeriössä valmisteltiin uusi hallinnonalan konsernistrategia, joka julkaistiin 12.12.2019. Konsernistrategialla ja sen toimeenpanolla varmistamme hallinnonalamme yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja hallitusohjelman 2019–2023 tavoitteiden toteutumisen. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus keskittyy ilmastoon, palvelukykyyn sekä uusiin toimintamalleihin ja innovaatioihin liittyviin teemoihin.

Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuus ja sen valmistelu työllisti ministeriötä. Puheenjohtajakaudella liikenteessä ja viestinnässä nostettiin keskiöön seuraavat teemat: hiiletön liikenne, digitaaliset liikennepalvelut, liikenteen automaatio ja datatalous. Puheenjohtajana Suomelle oli keskeistä päästä vaikuttamaan unionin tulevaa työtä koskeviin linjauksiin. Onnistuimme tässä työssä hyvin. Liikenteen alalla saavutettiin edistystä lainsäädäntöasioissa. Televiestintäneuvostossa hyväksyttiin neuvoston päätelmät 5G-tekniologian mahdollisuuksista sekä siihen liittyvistä kyberturvallisuusnäkökohdista.

Vuosi 2019 oli hallinnonalan uuden rakenteen ensimmäinen toimintavuosi. Liikenne- ja viestintävirasto ja Väylävirasto aloittivat toimintansa vuoden 2019 alussa Ilmatieteen laitoksen jatkaessa hallinnonalan kolmantena virastona. Vuoden alussa toimintansa aloitti myös Traffic Management Finland Oy -konserni, joka vastaa liikenteenohjaukseen ja -hallintaan liittyvistä palveluista. Konserniin kuuluvat valtion kokonaan omistama emoyhtiö Traffic Management Finland Oy ja neljä tytäryhtiötä, jotka tarjoavat lennonvarmistuspalveluja sekä meri-, rautatie- ja tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita. Helmikuussa toimintansa aloitti Pohjolan Rautatiet Oy, jonka toimialana on rautateihin ja rautatieliikenteeseen liittyvä suunnittelu, rakentaminen, kehittäminen, korjaus ja kunnossapito ja kaikki muu tähän toimintaan liittyvä toiminta sekä kokonaisvaltainen rautatietoimialan kehittäminen. Yhtiöllä ei ollut operatiivista liiketoimintaa vuonna 2019.

1.2 Tuloksellisuus

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategiassa hallinnonalan toiminnalle on asetettu kolme strategista vuoteen 2019 ulottuvaa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitetta. Taulukossa 1 on esitetty tavoitteiden toteuma vuoden 2019 loppuun mennessä.

Taulukko 1. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteutuminen

Arvosana-asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet	Arvosana	Analyysi
<p>Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestävä kasvua sekä kansallista kilpailuetua.</p>	<p>HYVÄ</p>	<p>Toimintavuonna voimaan tulleet säädösympäristön uudistamiset ja sektorikohtaisen sääntelyn purkamiset ovat mahdollistaneet uudenlaisten toimintamallien ja palveluiden kehittymisen sekä poistaneet markkinoille pääsyn esteitä. Näillä on luotu edellytyksiä myös kansalaisten arjen sujuvoittamiselle, elinkeinoelämän kilpailukyvyyn parantamiselle sekä ympäristön hyvinvoinnille.</p> <p>Suotuisan ja uusia teknologioita, esimerkiksi automaatiota ja robotiikkaa, hyödyntävän toimintaympäristön suunnitelmallinen kehittäminen ja datan saatavuuden lisääminen antavat mahdollisuuden innovaatioiden ja tiedon täysimääräiselle hyödyntämiselle sekä uuden osaamisen kehittämiseksi kestävän kasvun ja kansallisen kilpailuedun vahvistamiseksi.</p> <p>Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt eivät ole alentuneet liikenteelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Päinvastoin, liikenteen päästöt kasvoivat Tilastokeskuksen mukaan lähes kaksi prosenttia vuonna 2018 (joka on tuorein tilastoitu vuosi). Autokannassa tai liikennesuoritteiden kehittämisessä ei nykyisin käytössä olevilla ohjauskeinoilla ja liikenteen hinnoittelumalleilla ole</p>

		<p>saatu aikaan riittävää muutosta tavoitteisiin nähden.</p> <p>Uusien 5G-viestintäpalveluiden ja uuden verkko-tekniikan kehitystä on tuettu esimerkiksi hallinnonalan yhteisellä 5G Momentum -hankkeella.</p>
<p>Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita.</p>	<p>TYYYDYTTÄVÄ</p>	<p>Tiedon saatavuuden ja jaettavuuden lisääminen sekä EU-laajuisen ihmiskeskeisen datatalouden kehitystyö ovat parantaneet edellytyksiä dataan perustavalle liiketoiminnalle. Liikenteen palveluista annettu laki (jäljempänä <i>liikennepalvelulaki</i>) edellyttää, että liikkumispalvelujen tuottajat avaavat tietoja kansalliseen NAP-liikkumispalvelukatalogiin. Tietojen saamisessa on kuitenkin ollut ongelmia. Tiedon hyödyntämisen euroopanlaajuinen toimintaympäristö on edennyt erityisesti logistiikassa. Eettisen automaation ja älykkään liikenteenohjauksen edellytyksiä on parannettu konkretisoimalla tiedonjakoa ja automaatiota koskevia kehitystarpeita ja vastuita.</p> <p>Digibarometrin 2019 mukaan massadataa hyödynnetään yrityksissä jonkin verran aiempaa enemmän. Kuljetus- ja huolinta-alalla massadataa hyödyntävien yritysten määrä on kaksinkertaistunut kahdessa vuodessa. Kyberuhkien torjuntavalmius on viime vuosina Suomessa yleisesti parantanut. Kriittisen infrastruktuurin turvaamisen osalta on parannettavaa. Vuoden 2019 tuloksista on havaittavissa, että digitalisaation vaikutukset Suomen talouskasvuun ovat jäämässä verrokkimaista jälkeen.</p>
<p>Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle.</p>	<p>TYYYDYTTÄVÄ</p>	<p>Perusväylänpidon rahoituksen tasonnosto mahdollistaa jatkossa paremmin korjausvelan hallinnan sekä vastaamisen hieman paremmin asiakkaiden palvelutaso-odotuksiin liittyviin haasteisiin. Odotuksia niin päivittäisen palvelutason var-</p>

		<p>mistamiseen, verkon korjausvelan vähentämiseen (palvelutason palauttamiseen) kuin palvelutasoa parantaviin investointeihin on paljon. Tarpeisiin pystytään vastaamaan pitkällä aikavälillä pysyvän rahoitustason noston myötä. Valtakunnallisen 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisessa otetaan huomioon tarve pitkäjänteisemmälle ja kokonaisvaltaisemmalle suunnittelulle vaikuttavuuden lisäämiseksi.</p> <p>Huippunopean kiinteän laajakaistan kattavuudessa on puutteita sekä kaupunkiseuduilla että haja-asutusalueilla ja koko maan tasolla se on saatavilla 58 prosentille kotitalouksista. Vuonna 2019 useissa kaupungeissa otettiin käyttöön ensimmäiset 5G-verkot, jotka mahdollistavat nykyistä nopeammat langattomat yhteydet ja viiveettömämmän ja luotettavamman tiedonsiirron. Lisäksi 5G:n odotetaan tuovan uusia palveluita ja liiketoimintamahdollisuuksia.</p>
--	--	--

Liikenne- ja viestintäministeriö on yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamiseksi määritellyt toimeenpanon painopisteet. Painopisteiden alle ministeriö on vuosille 2016–2019 asettanut monivuotiset tulostavoitteet, joista kullekin tulostavoitteelle on asetettu vuosittaiset tavoitetasot. Taulukoissa 2–4 on esitetty yksinomaan vuoden 2019 tavoitetasojen toteuma.

Taulukko 2. Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestävä kasvua sekä kansallista kilpailuetua

 Tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu

Vuoden 2019 tavoitetaso	Toteuma	Analyysi
Painopiste: Liikenteen ja viestinnän palvelumarkkinat ja palvelut		
Monivuotinen tulostavoite: Henkilö-, tavara- ja postikuljetusten toimiville markkinoille on luotu edellytykset poistamalla markkinoille tulon esteitä ja mahdollistamalla fyysisen liikkumisen ja digitaaliset ratkaisut yhdistävien ovelta ovelle palveluiden syntyminen.		
Rautateiden henkilöliikenteen kilpailutusprosesseja on jatkettu (Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen 1. vaihe). LVM:n hallinnonalalle on perustettu kaksi toiminta- ja investointikykyistä erityistehtäväyhtiötä: kalusto- ja kiinteistöyhtiöt.		Juha Sipilän hallituksen aikana Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailuttamisprosessia ja monitoimijaympäristön rakentamista jatkettiin yhteistyössä alan viranomaisten kanssa. Pohjolan Rautatiet -yhtiö perustettiin ja pääomitetiin muun muassa kilpailutuksen edellyttämän kalustoyhtiön perustamista varten. VR:n junien kunnossapitotoiminto yhtiöitettiin läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Taajamajunaliikenteen kilpailuttamisen valmistelu keskeytettiin kesäkuussa 2019. Kalusto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole perustettu.
Monivuotinen tulostavoite: Käyttäjien tarpeisiin vastaavien liikenteen ja viestinnän palveluiden saatavuus on varmistettu ja yleispalvelu sekä palveluvalvoitteet on sopeutettu muuttuvaan toimintaympäristöön.		
Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaiset älykkään maaseudun toimenpiteet on toimeenpantu 100-prosenttisesti ja edesautettu kokeilujen syntymistä. Liikennepalveluiden julkisen rahoituksen käyttö on tehostunut siten, että panos-tuotossuhde on merkittävästi parantunut.		VN:n älykäs maaseutu -periaatepäätöksen 24:ää toimenpidettä on edistetty vastuutahojen (LVM, VM, STM, MMM, TEM, OKM, VNK, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto) toimesta. Kokeilujen syntymistä on edistetty osallistumalla Sitran Alueellisen Liikkumisen Palvelujen Integroitu Operointi -hankkeen (ALPIO) ja maaseutuverkoston Suomen Älykkäin Kylä -hankkeen johtoryhmiin. Junaostoliikenteen panos-tuotos-suhde on parantunut, kun ostoliikenteen määrää on pystytty merkittävästi lisäämään (muun muassa kolme alueellista pilottia).
Painopiste: Liikenteen energiareformi		
Monivuotinen tulostavoite: Uuden teknologian hyödyntämistä, biotaloutta, puhtaita ratkaisuja ja liikenteen energiatehokkuutta on edistetty		
Kotimaan tie- ja raideliikenteen päästöjen vähentämistä edistävät ministeriön vastuulla olevat keskeiset toimenpiteet on toteutettu (ILMO45-raportti). Lentoliikenteen kestävä kehityksen varmistamisessa on Corsian jatkovalmistelu saatu päätökseen. ICAO:n yleiskokouksessa Suomi on edistänyt ja saanut päätökseen Euroopan yhteisiä kestävä kehityksen kantoja		Liikenne- ja viestintäministeriön ilmastopoliittisen työryhmän (ILMO45) raportin mukaisia kansallisia toimenpiteitä ei ole kansallisesti linjattu eikä niitä ole siten lähdetty sellaisenaan edellisen hallituskauden aikana tai sen vaihduttua toteuttamaan. Kansainvälisen lentoliikenteen päästöjen hyvitysjärjestelmä Corsian jatkovalmistelu on edennyt aikataulussa ja se saadaan päätökseen vuoden 2020 kesäkuuhun mennessä, jolloin valtioiden on ilmoitettava osallistumisestaan pilottivaiheeseen. Ministeriö on valmistellut ilmasto- ja ympäristöasioita koskevat ICAO-yleiskokouksen kannat ja edistänyt kunnianhimoisten päästövähennystavoitteiden ja -keinojen asettamista.

(kasvihuonekaasupäästöt, melu ja ilmanlaatu). Meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi on valmisteltu IMO:n MEPC-komitealle vähintään yksi kunniahimoinen toimenpide-ehdotus yhteistyössä eri maiden kanssa.		ICAO:n 40. yleiskokouksessa sovittiin lentoliikenteen pitkän aikavälin päästövähennystavoitteen valmistelusta ja sopimisesta seuraavassa yleiskokouksessa 2022. Keväällä 2019 Suomi esitti yhdessä muiden EU-maiden kanssa Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n meriympäristön suojelukomitealle (MEPC), että tarve tiukemmille rajoituksille ja ehdoille alusten rikkipesureiden pesuvesien mereen päästämiseksi selvitetään. Lisäksi Suomi toi IMO:ssa esiin alusten mustan hiilen päästöjen vaikutuksen herkillä arktisilla merialueilla. Suomi on ajanut yhdessä muiden maiden kanssa tehokkaita keinoja kansainvälisen merenkulun päästöjen vähentämiseksi etenkin merenkulun automaation, digitalisaation ja teknologisten innovaatioiden avulla.
Painopiste: Elinvoimainen media-ala		
Monivuotinen tulostavoite: Edellytykset media-alan uudistumiselle on luotu		
On käynnistetty sähköisen viestinnän palvelulain kokonaisuudistus, jolla toimeenpannaan av-direktiiviä ja telepakettia.		Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (jäljempänä <i>sähköisen viestinnän palvelulain</i>) uudistus aloitettiin 2019 alussa. Hallituksen esitysluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle marraskuussa 2019. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuonna 2020. Direktiivien voimaansaattamisen lisäksi hankkeessa on tarkasteltu myös kansallisia muutostarpeita.

Taulukko 3. Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita

Tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu

Vuoden 2019 tavoitetaso	Toteuma	Analyysi
Painopiste: Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet		
Monivuotinen tulostavoite: Digitalisaatiota, automatisaatiota sekä suuria tietoaineistoja laajasti hyödyntävien uusien liikkumisen palvelujen ja uuden liiketoiminnan synty on mahdollistettu		
Massadata-periaatepäätöksen toimet on toteutettu 100-prosenttisesti per listatut LVM toimenpiteet. Ministeriöstä on varmistettu, että virastot puuttuvat aktiivisesti ja etupainotteisesti sääntelyn noudattamisen puutteisiin sekä toimivat aktiivisesti markkinoiden edistämiseksi. LVM on tukenut eduskunnan ja valiokunnan työtä proaktiivisesti liikennepalvelulain kolmannen vaiheen hyväksymiseksi.		Kaikki ministeriön massadata-periaatepäätöksen toimet on toteutettu. Liikenne- ja viestintävirastoa on tuettu liikennepalvelulainsäädännön noudattamisen valvonnassa. Liikennepalvelulain kolmas vaihe hyväksyttiin ja on tullut pääosin voimaan 1. huhtikuuta 2019. Tietosääntely on otettu kattavasti huomioon valmisteltaessa muun muassa seuraavia lakeja: laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä, etäluotsausta koskeva laki, tieliikennelaki. Liikennepalvelulain toinen vaihe on tullut voimaan 1.1.2019 ja sääntelyn täytäntöönpano on varmistettu. Virastojen kanssa käydyissä keskusteluissa on painotettu, että

<p>Tietorajapintoja ja rekisteriuidistusta koskevan sääntelyn toimeenpano on käynnistetty (liikennepalvelulaki I ja II). Ministeriöstä on varmistettu, että virastot puuttuvat aktiivisesti ja etupainotteisesti toimeenpanon mahdollisiin puutteisiin.</p> <p>On muodostettu liikenteenohjauskonserni ja omistajastrategialla sekä muulla omistajaohjauksella on varmistettu, että konserni mahdollistaa ympärilleen uutta liiketoimintaa.</p> <p>Älykkään automaation ja robotiikan -periaatepäätöksen toimet on toteutettu 100 %/listatut LVM toimenpiteet.</p> <p>Ministeriön toimin automaattista liikennettä koskevaan EU-lainsäädäntöön on sisällytetty digitaalisen infrastruktuurin teknologianeutraaliuden varmistavat periaatteet.</p> <p>Logistiikan digitalisaation kansallisen toimeenpanosuunnitelman toimeenpanoa on jatkettu. On saatu toteutettua kokonaan tai osittain 60 prosenttia hankkeista.</p> <p>Satelliittinavigoinnin toimenpideohjelman toimet on toteutettu 70-prosenttisesti.</p>		<p>mahdollisiin toimeenpanon puutteisiin on reagoitava nopeasti.</p> <p>Liikenteenohjauskonserni on muodostettu, digitaalinen liiketoiminta on vahvassa kasvussa ja tiedonjaon ekosysteemejä on kehittyvässä erityisesti liikennepalvelujen, logistiikan ja liikenteenohjauksen ja automaation tietotarpeiden ympärille.</p> <p>Kaikki älykkään automaation ja robotiikan -periaatepäätöksen ministeriölle listatut toimenpiteet on toteutettu.</p> <p>Teknologianeutraalien C-ITS-järjestelmien käyttö EU:ssa on varmistettu myötävaikuttamalla EU:ssa aikaansaatuun lainsäädäntöön, joka sallii 5G:n käytön automaattiliikenteessä (C-ITS asetusta).</p> <p>Valtaosa logistiikkasuunnitelman toimeenpanosuunnitelmasta on toteutettu ja on käynnistetty logistiikan digitalisaatiostrategian valmistelu. Logistiikan digitalisaatioverkosto on käynnistetty. Merenkulun yhtenäisten tietojärjestelmien ja logistiikkatiedon digitalisoinnista on edistetty EU:n lainsäädäntövalmistelussa.</p> <p>Satelliittinavigoinnin toimenpideohjelman toteutus on edennyt hyvin ja tavoitetaso 70 prosenttia saavutettiin. Ohjelman toimeenpano siirrettiin Liikenne- ja viestintävirastolle.</p>
<p>Painopiste: Luottamus digitaalisiin palveluihin</p>		
<p>Monivuotinen tulostavoite: Liikenteen ja viestinnän palvelumuodot sekä liiketoimintamallit ovat kehittyneet. Käyttäjien turvallisuuteen kohdistuvat riskit ovat hallittavissa.</p>		
<p>Tiedon hyödyntäminen ja turvallisuuden parantaminen on huomioitu kaikissa hallituksen esityksissä ja kv-sopimusten valmistelussa.</p> <p>Tieliikenteen turvallisuuden periaatepäätöksen ja liikenteen automatisaation työsuunnitelman toimenpiteet ovat toteutuneet 100-prosenttisesti.</p>	<p style="text-align: center;"></p>	<p>Tiedon hyödyntäminen ja turvallinen automaatio on valtavirtaistettu osaksi kaikkia LVM:n lainsäädäntöhankkeita (esim. tieliikennelaki, vesiliikennelaki, laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä, ratalaki, laki liikenteenohjausyhtiöstä, hallinnon virastoja koskevat lait, jne.) sekä kansainvälisten sopimusten valmistelussa. IMO:n säädöskartoituksessa on selvitetty tiedon hyödyntämisen ja turvallisuuden parantamisen esteitä automaation osalta.</p> <p>Kaikki tieliikenteen turvallisuuden periaatepäätöksen ja liikenteen automatisaation työsuunnitelman toimenpiteet on toteutettu.</p>

<p>Tietoturvastrategian toimenpiteistä on toteutettu 100 prosenttia. Muiden ministeriöiden hankkeita seurataan.</p> <p>Rautatieturvallisuusohjelma on annettu ja sen tehokas toimeenpano on varmistettu ministeriön toimin.</p>		<p>Tietoturvastrategian toimenpiteitä on yhteensä 26 kappaletta ja kaikki ministeriölle vastuutetut toimenpiteet on yleisesti arvioiden toteutettu. Näillä toimenpiteillä ei kuitenkaan ole täysin selkeää alkua ja loppua, joten niiden toteutuksen absoluuttinen mittaaminen on haastavaa. Muiden ministeriöiden osalta toimenpiteistä on toteutunut noin 75 prosenttia.</p> <p>Liikenne- ja viestintävirasto on laatinut uuden version rautatieturvallisuusohjelmasta, joka vastaa asetettuihin tavoitteisiin. Ohjelmassa huomioidaan selkeämmin muun muassa kyberturvallisuus. Ministeriö seuraa toimeenpanoa.</p>
---	--	--

Taulukko 4. Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle

Tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu

Vuoden 2019 tavoitetaso	Toteuma	Analyysi
Painopiste: Liikenne- ja viestintäverkot		
Monivuotinen tulostavoite: Suomi on 5G-kärkeä maailmassa		
<p>WRC-19-konferenssin päätöksiin on saatu mukaan EU:n yhteisiä tavoitteita (enemmän taajuuksia langattomalle laajakaistalle).</p> <p>Digitaalisen infrastruktuurin strategian ministeriön vastuulla olevat toimenpiteet on toteutettu ja on varmistettu viestintäratkaisujen teknologianeutraalisuus ja yleiskäyttöisyys.</p> <p>On käynnistetty sähköisen viestinnän palvelulain kokonaisuudistus, jolla toimeenpannaan av-direktiiviä ja telepakettia.</p>		<p>Langattoman laajakaistan taajuuksien lisääminen on EU-tasolla edennyt hyvin ja päätökset WRC-19-konferenssissa tehtiin marraskuussa.</p> <p>Digitaalisen infrastruktuurin strategian tavoitteet ja toimenpiteet ovat vuoteen 2025 asti. Vuoden 2019 toimenpiteet on toteutettu (3,5 megahertsin taajuushuutokauppa ja yhteisrakentamisen edistäminen). Viestintäratkaisujen teknologianeutraalisuus ja yleiskäyttöisyys on otettu huomioon toimenpiteissä.</p> <p>Sähköisen viestinnän palvelulain uudistus (av-direktiivi ja telepaketit) on käynnistetty.</p>
Monivuotinen tulostavoite: Liikenne- ja viestintäyhteyksien saatavuus ja toimintavarmuus on turvattu		
<p>Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu on pitkällä ja valmis päätöksenteolle keväällä 2020.</p> <p>1) Rataverkon pullonkaulat on kartoitettu osana valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.</p> <p>2) Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelman</p>		<p>Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (VLJS:n) valmistelu on aloitettu syksyllä perustetun parlamentaarisen ohjausryhmän ohjauksessa. Suunnitelma on uuden aikataulun mukaan valmis päätöksenteolle keväällä 2021.</p> <p>PRS-palvelun kansallisesta toteuttamisesta on laadittu toteutussuunnitelma ja liiketoimintamalli. Keskusteluja on käyty muiden ministeriöiden kanssa</p>

<p>valmisteluun tiiviisti liittyvä sidosryhmäyhteistyöprosessi on suunniteltu ja toteutettu kattavasti ja kiitettävästi.</p> <p>3) Maanteiden toiminnallisen luokituksen päivitys on tehty.</p> <p>PRS-palvelusta on käytössä riittävät tiedot linjausten tekemiseksi.</p> <p>Kaupunkiseutujen liikennesuunnittelua ohjaavaa lainsäädäntöä ja sopimuskäytäntöjä on uudistettu vastamaan tulevaisuuden liikkumistarpeita ja liikenteen päästöjen vähentämistä (MRL-uudistus, väylä- ja palvelulait ja MAL-sopimukset).</p>		<p>ja ne jatkuvat. Asia on tarkoitus viedä hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjattavaksi.</p> <p>Liikennejärjestelmän vaikuttavuutta alue- ja kaupunkipolitiikassa on vahvistettu ja valtion kumppanuutta kuntien kanssa syvennetty. Liikenne- ja viestintäyhteysien saatavuuteen ja laatuun vaikuttavat kehittämistoimet on sovitettu yhteen muiden politiikka-alojen toimien kanssa poikkihallinnollisten alue- ja kaupunkikehitystä edistävien hankkeiden valmisteluissa (esimerkiksi aluekehityspäätöksen, kaupunkipolitiikkastrategian, MAL-sopimusten, arktisen strategian, maankäyttö- ja rakennuslain ja niin edelleen valmisteluissa). Valtion ja suurimpien kaupunkiseutujen väliset MAL-sopimusneuvottelut ovat käynnissä.</p>
<p>Painopiste: Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus</p>		
<p>Monivuotinen tulostavoite: Edellytykset liikenteen infrastruktuurin ja ylläpidon kestävälle rahoitukselle on luotu</p>		
<p>On hyödynnetty hankeyhtiöitä ja arvioitu liikenteen rahoitusta ja käyttömaksuja</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU-rahoitusta on hyödynnetty kansallisten palvelutasojen saavuttamisessa (CEF ja MFF). - Parlamentaarisen rahoitusryhmän loppuraportin mukaisesti on luotu konsepti budjetin ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen hankeyhtiömallia hyödyntäen. <p>Liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arvioinnin laajempaa näkökulmaa on kehitetty ja varmistettu, että ne tukevat infrastruktuuri-investointien uusien rahoituskeinojen löytämistä. Liikenne- ja viestintäministeriön tukena on ollut käytettävissä tiedot ilmastovaikutuksista.</p>		<p>Hankeyhtiökonseptia on kehitetty merkittävästi. Hankeyhtiöitä ei ole perustettu, mutta hankeyhtiöiden perustaminen on riippuvainen myös muiden osakkaiden päätöksenteosta, ei vain valtion.</p> <p>Edellytykset hankeyhtiöiden perustamiselle voivat olla olemassa keväällä 2020. Hankeyhtiövalmistelun yhteydessä on arvioitu myös käyttäjämaksuja sekä EU-rahoitusta. Käyttäjämaksut edellyttävät vielä jatkoselvittämistä. EU:n Verkkojen Eurooppa-rahoitusvälineen (CEF) käynnissä olevaan ja tuleviin hakukierroksiin on valmistauduttu ja neuvoteltu EU:n vuonna 2021 alkavan monivuotisen rahoituskauden rahoituskehiksestä sekä uudesta CEF-ohjelmakaudesta.</p> <p>Liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arvioinnin esiselvityksiä on valmistunut ja lisää selvityksiä on käynnistynyt. Lisäksi selvitysten tuloksia kokoava arviointikehikon ensimmäinen versio on valmistunut. Taloudellisten vaikutusten arviointi näkyy vahvasti VLJS:n arviointiohjelmassa. Taloudellisten vaikutusten arvioinnin uusia menettelyjä on hyödynnetty käytännössä muun muassa Itäradan selvityksessä.</p>

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Ministeriön rooli hallinnonalan konsernistrategian toteuttamisessa on lainsäädännön valmistelu ja hallinnonalan ohjaus sekä toimialan strateginen kehittäminen. Ministeriö johtaa hallinnonalaansa toimintaa siten, että koko hallinnonala toimii proaktiivisesti toimintatapojaan uudistaen.

Liikenne ja viestintä palveluna

Liikenteen ja viestinnän palvelumarkkinat ja palvelut

Liikenteen palveluita ja markkinoita koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus tuli voimaan asteittain vuonna 2018 ja puolesta-asiointia koskevan säännöksen osalta tammikuussa 2019. Liikennepalvelulain kolmannen vaiheen muutokset tulivat pääosin voimaan 1. huhtikuuta 2019. Liikennepalvelulain keskeisenä tavoitteena on asiakaslähtöiset liikennepalvelut sekä henkilöliikennemarkkinoilla kilpailun tasapuolisuuden että henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien kilpailukyvyyn edistäminen. Osana kokonaisuudistusta kevennettiin muun muassa taksisääntelyä. Syksyn 2019 aikana on arvioitu laajasti uudistetun taksisääntelyn toimivuutta yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston, Kilpailu- ja kuluttajaviraston sekä Verohallinnon kanssa. Arvioinnin tarkoituksena on kartoittaa taksisääntelyn muutoksen mahdollisia ongelmakohtia ja tarvittaessa avata vuonna 2020 lainsäädäntöhanke havaittujen ongelmakohtien korjaamiseksi. Lisäksi osana liikennepalvelulain arviointityötä LVM järjesti yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa kaksi liikennesektorin sidosryhmille tarkoitettua liikennemarkkinafoorumia.

Ministeriö jatkoi vuonna 2019 liikkuminen palveluna (Mobility as a Service, MaaS) -toimintamallin edistämistä. Liikennepalvelulaki ja erityisesti lain tietosääntely edistää käyttäjälähtöisten liikkumispalveluiden syntymistä ja kannustaa toimijoita uusien palveluiden ja digitaalisten innovaatioiden kehittämiseen. Vuoden aikana useampi alan toimija on käynnistänyt uusien lipputuotteiden tai -järjestelmien kehittämisen ja tarjoamisen. Näitä ovat muun muassa Turun seudun joukkoliikenteen Fölin yhdistelmäliput, Matkahuollon kehitteillä oleva lippujärjestelmä, Kyyti Groupin käynnistämä yhteispuhjoismainen NMIP-hanke sekä MaaS Globalin uudet lipputuotteet.

Ministeriö järjesti syksyllä 2019 viidennen MaaS Summitin yhteistyössä MaaS Allianssin ja Euroopan komission kanssa. Tapahtuma keskittyi uusien liikkumispalveluiden

kehittymiseen ja liikkuminen palveluna -konseptin potentiaalin korostamiseen kestävästä liikkumisen työkaluna. Liikkuminen palveluna -konsepti herättää vahvaa kiinnostusta, ja sitä esiteltiin vuoden aikana kymmenille ulkomaisille delegaatioille.

Liikennealan kansallisessa kasvuohjelmassa 2018–2022 järjestettiin ensimmäinen kasvufoorumi ja edistettiin muun muassa liikennealan pelikirjaa sekä liikennealan toimialaseurannan kehittämistä. Liikennetoimijoiden kanssa valmisteltu pelikirja toimii ohjenuorana erityisesti yksityisen ja julkisen sektorin roolitukseen liikennemarkkinoilla ja kirkastaa yhteistä tahtotilaa alan kasvumahdollisuuksien hyödyntämisessä.

Komissio antoi 27. päivänä syyskuuta 2017 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista. Asetuksesta saavutettiin Suomen puheenjohtajakaudella neuvoston yleisnäkemyks, joka turvaa kohtuullisen tasapainon rautatieyritysten ja muiden toimijoiden velvollisuuksien ja matkustajien oikeuksien välillä.

VR-Yhtymä Oy:n kanssa tehtiin sopimus henkilöjunaliikennepalvelujen hankinnasta vuodelle 2020. Samassa yhteydessä tehtiin myös päätös julkisen palvelun veloitteen alaisesta henkilöjunaliikenteestä vuoden 2020 osalta. Sopimusjärjestely sisältää uusina palvelukokonaisuuksina kolme alueellisen junaliikenteen pilottia, joiden toteutusta seurataan vuoden 2020 aikana. Henkilöjunaliikenteen monitoimijaympäristön kehittämistä jatkettiin vuoden 2019 aikana hallinnonalan virastojen välisenä yhteistyönä. Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailuttamisen valmistelu lopetettiin kesäkuussa 2019. VR yhtiöitti kunnossapitoliiketoimintansa aiemman suunnitelman mukaisesti.

Aiempaa pidemmät ajoneuvoyhdistelmät sekä raskaat moottorikelkat moottorikelkkareiteillä mahdollistettiin ajoneuvolainsäädäntöön tehdyillä muutoksilla. Pidemmät ajoneuvoyhdistelmät tehostavat kuljetuksia. Moottorikelkkamuutoksella vastataan talvi-matkailun tarpeisiin.

Komissio antoi tieliikennettä koskevan lainsäädäntöehdotuksen ”Liikkuvuuspaketti I:n” (Mobility Package I) vuonna 2017. Paketti koostuu liikenteenharjoittajan markkinoillepääsystä, kansainvälisistä tavaraliikenteen säännöistä mukaan lukien kabotaasi, ajo- ja lepoajoista sekä ajopiirturista ja lähetettyjä kuljetustyöntekijöitä koskevista säädösehdotuksista. Lähes kolmen vuoden neuvotteluiden jälkeen Suomen EU-puheenjohtajakaudella saatiin neuvoteltua asiasta alustava yhteisymmärrys. Lopullisen hyväksymisen tekee vielä Euroopan unionin liikenneneuvosto sekä Euroopan parlamentti. Liikkuvuuspaketti I:n myötä muun muassa kabotaasin valvontaan ollaan saamassa parannuksia uuden tarkemman ajopiirturiteknologian avulla. Merkittävää on myös jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten tietojen vaihdon lisääminen työehdoista, erityisesti

kuljettajien palkoista. Liikennelupien saamisen edellytyksiä tiukennetaan ja yli 2,5 tonnin pakettiautot ovat tulossa mukaan valvonnan piiriin kansainvälisessä liikenteessä. Lisäksi kuljetusyrityksen perustamisvaatimuksia eli markkinoillepääsyn edellytyksiä tiukennetaan verojen ja muiden velvoitteiden kiertämiseksi perustettujen niin sanottujen postilaatikkoyritysten poistamiseksi markkinoilta.

Kansainvälinen yleissopimus vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä (niin sanottu HNS-yleissopimus) hyväksyttiin kansallisesti loppuvuodesta 2019. Yleissopimuksella parannetaan vahingonkärsijöiden asemaa turvaamalla heille mahdollisuus riittävään ja nopeaan korvaukseen vaarallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamissa vahinkotapauksissa. Suomen on tarkoitus tallettaa yleissopimuksen liittymiskirjansa sen jälkeen, kun riittävä määrä suuria vaarallisten aineiden vastaanottajavaltioita on ratifioinut tai ratifioimassa yleissopimuksen. Tällä varmistetaan, että suomalaisille yrityksille kansainvälisestä HNS-rahastosta koituvat maksut eivät muodostu liian korkeiksi.

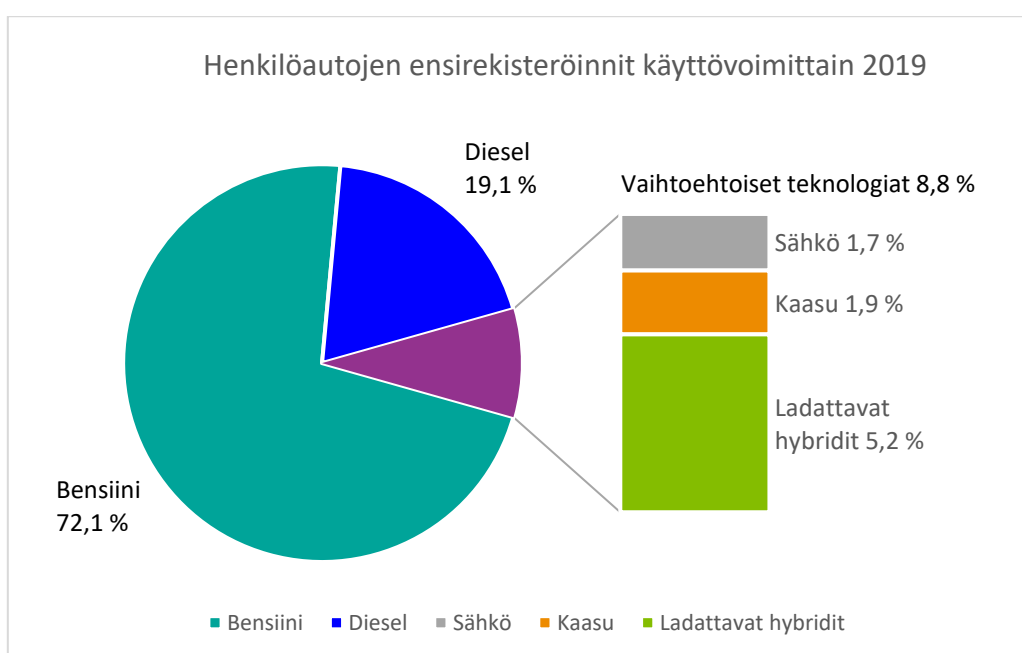
Postilakiin tehtiin vuonna 2019 muutos, jolla saatettiin kansallisesti voimaan EU:n rajatylittäviä paketteja koskeva asetus. Postilain muutoksen myötä pakettiasetuksen säännösten rikkomiseen käytetään samoja pakkokeinoja kuin postilain säännösten rikkomiseen. Maailman postiliiton välikongressissa syksyllä 2019 Genevessä neuvoteltiin uusi kansainvälistä kirjepostia koskeva päätelmäjärjestelmä, joka koskee isokokoisten ja tavaraa sisältävien kirjeiden päätmaksuja. Niillä tarkoitetaan korvausta, jonka lähettävän maan postipalvelujen tarjoaja maksaa kohdemaan palveluntarjoajalle ja jolla katetaan kirjepostilähetysten vastaanotosta ja eteenpäin välittämisestä syntyviä kustannuksia. Sopimuksen kansallinen hyväksymisprosessi aloitetaan alkuvuodesta 2020.

Liikenteen energiareformi

Hallitusohjelmassa linjataan, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä on vähennettävä vähintään puolella vuoteen 2030 mennessä. Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 1.11.2019 työryhmän valmistelemaan fossiilittoman liikenteen tiekarttaa. Työssä määritetään tarvittavat askelmerkit matkalla kohti fossiilitonta liikennettä ja arvioidaan eri toimenpiteiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta. Tiekarttaan kootaan myös liikenteen eri toimialojen sitoumukset päästöjen vähentämisestä.

Liikennevälineiden energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusien käyttövoimien käytön edistämiseksi on jatkettu sähköautojen hankintatuen sekä etanoli- ja kaasukonversiotukien myöntämistä. Tuettuja sähköautoja saatiin liikenteeseen 1077 kappaletta, konvertoituja kaasuautoja 142 kappaletta ja etanoliautoja 1569 kappaletta.

Vaihtoehtoisia käyttövoimia hyödyntävien henkilöautojen määrä on Suomessa kasvanut erittäin nopeasti kahden viime vuoden aikana, mutta näiden autojen kokonaismäärä on vielä vähäinen. Vuonna 2019 rekisteröitiin 114 199 uutta henkilöautoa (120 499 kappaletta vuonna 2018), joista vaihtoehtoisilla käyttövoimilla (sähkö, kaasu, ladattavat hybridit ja korkeaseosetanolit) toimivien henkilöautojen osuus kaikista ensirekisteröidyistä autoista oli 8,8 prosenttia. Vuonna 2018 vastaava luku oli 5,7 prosenttia. Joulukuussa 2019 ladattavien hybridien, kaasu- ja sähköautojen osuus ensirekisteröinneistä oli ennätyselliset 14,5 prosenttia.

Kuvio 1. Henkilöautojen ensirekisteröinnit käyttövoimittain 2019

Julkisen sektorin puhtaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin kansallinen täytäntöönpano on käynnistetty. Direktiivin tarkoituksena on edistää puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen osuutta julkisen sektorin hankkimissa ajoneuvoissa ja kuljetuspalveluissa ja antaa selkeät vaatimukset eri käyttövoimien käytön edistämiseksi ja osoittaa pitkäaikaisen suunnan uusille investoinneille. Julkisia ajoneuvohankintoja koskevat ympäristövaatimukset on määritetty. Lisäksi on neuvoteltu henkilö- ja pakettiautoja sekä raskasta kalustoa koskevat CO₂-raja-arvot EU:ssa.

Ministeriö on edistänyt kunnianhimoisten päästövähennystavoitteiden ja -keinojen asettamista Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO:n yleiskokouksessa. Lentoliikenteen päästökaupasta annettua lakia muutettiin vastaamaan tiukentunutta EU-lainsäädäntöä, jolla lentoliikenteen päästökauppaa kiristetään ja maksuttomia päästöoikeuksia vähennetään vuodesta 2021 alkaen.

Kansainvälisessä merenkulkujärjestö IMO:ssa Suomi on ajanut yhdessä muiden maiden kanssa tehokkaita keinoja kansainvälisen merenkulun päästöjen vähentämiseksi, etenkin merenkulun automaation, digitalisaation ja teknologisten innovaatioiden avulla. Merenkulun osalta on voimaansaatettu Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO:n meriympäristön suojelukomitean 72. istunnon päätöslauselmat ja hyväksytty 73. istunnon päätöslauselma. Nämä koskivat muun muassa IMO:n alustavaa kasvi-huonekaasustrategiaa, Suomelle merkityksellisiä roro- ja ropax-alusten uusia energia-tehokkuutta parantavia energiatehokkuusindeksin referenssilinjoja sekä MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutoksia, joiden perusteella kielletään yli puoli prosenttia rikkiä sisältävän aluksilla käytettävän polttoaineen kuljettaminen aluksilla. Lisäksi on kansallisesti käynnistetty merenkulun ympäristönsuojelulain muutos alusjätedirektiivin voimaansaatamiseksi. Muutoksen tavoitteena on parantaa jätteiden käsittelyä ja vastaanottoa satamissa, mikä vähentää merten roskaantumista ja erityisesti muovin päätymistä meriin.

Ministeriössä on myös asetettu työryhmä valmistelemaan tieto- ja viestintäalan ilmasto- ja ympäristöstrategiaa. Työssä arvioidaan tieto- ja viestintäteknologiasektorin kasvi-huonekaasupäästöjä ja niiden tulevaa kehitystä sekä ympäristövaikutuksia Suomessa. Lisäksi arvioidaan, minkälainen rooli tieto- ja viestintäteknologia-alalla on Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja miten panostukset tähän alaan voivat edistää tavoitteiden saavuttamista muilla aloilla. Työryhmä tekee toimenpide-ehdotuksia ja arvioi näiden toimien yhteiskunnallisia vaikutuksia.

[Elinvoimainen media-ala](#)

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain uudistaminen aloitettiin vuoden 2019 alussa. Uudistuksella toimeenpannaan audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi (AVMS-direktiivi) sekä eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstö (teledirektiivi). Samalla on tarkoitus uudistaa kansallista sähköisen viestinnän sääntelyä. Uudistuksella joustavoitettaisiin muun muassa mainonnan sijoittelun sääntelyä. Esteettömyysvelvoitteita tiukennettaisiin laajentamalla televisiotoimijoiden ääni- ja tekstitysvelvoitteita koskemaan osittain myös tilausohjelmalvelujen tarjoajia. Yleispalvelulaajakaistan vähimmäisnopeuteen esitetään nostoa 5 megabittiin sekunnissa (Mbit/s) nykyisestä (2 Mbit/s). Tavoitteena on myös vauhdittaa huippunopeiden yhteyksien rakentamista, mikä osaltaan tukee myös mediasisältöjen jakelua ja saatavuutta. Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella loppuvuodesta 2019. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2020.

Digitaalinen tieto hyvinvoinnin ja kasvun lähteenä

Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet

Vuonna 2019 EU:n vaikuttamistyön painopisteenä on ollut ihmiskeskeisen ja tasapainoisen datatalouden markkinoiden kehittäminen sekä Suomessa luodun MyData-mallin sisällyttäminen eurooppalaiseen toimintakehykseen. Tiedon saatavuuden lisääminen ja lippu- ja maksujärjestelmien avaaminen markkinatoimijoiden käyttöön on keskeistä euroopanlaajuisten liikenteen palvelumarkkinoiden kehittämiseksi. Liikennepalvelulain mukaisella tietosäätelyllä on Suomessa mahdollistettu matkaketjut ja kokonaan uudenlaiset multimodaaliset liikennepalvelut kuluttajille ja vastaavaa sääntelyä kehitetään nyt myös EU:n komissiossa. Toimijat ovat avanneet tietoja esimerkiksi reiteistä, aikatauluista ja hinnoista liikkumispalveluiden kehittäjille tarkoitettussa NAP-liikkumispalvelukatalogissa.

Vuonna 2019 on tullut voimaan EU-asetus tiedon liikkuvuutta ETA-alueella rajoittavien sijaintirajoitusten poistamiseksi. Asetuksen tavoitteena on poistaa tiedon vapaan liikkuvuuden esteet EU:ssa, tehostaa tiedon hyödyntämistä sekä parantaa sisämarkkinoiden toimintaa ja läpinäkyvyyttä. Tätä varten on laadittu selvitys olemassaolevista sijaintirajoituksista Suomessa.

Uuden logistiikan digitalisaatiostrategian laadinta on käynnistetty. Strategiassa määritellään visio, tavoitteet ja toimenpiteet logistiikan digitalisaatiokehityksen vahvistamiseksi ja edistämiseksi. Strategian tavoitteissa huomioidaan erityisesti digitalisaation avulla saavutettavat ilmastohyödyt sekä kuljetusketjujen kestävyys, toimivuus ja turvallisuus. Lisäksi on kehitetty monen toimijan välisen tiedonjaon hajautettua tiedonvaihtoinfrastruktuuria ja tietosisältöjä. EU:ssa on saatu aikaan sekä logistiikatiedon digitalisoinnin että merenkulun satamailmoitusten digitalisointia edellyttävät säädökset, joiden voimaantuloon varautuminen on käynnistetty. Suomi on ratifioinut ja lainsäädännöllä toimeenpannut sähköisen rahtikirjan (eCMR) käyttämisen. Meriliikenteessä käytännön kehitystyötä on tehty erityisesti alusten satamien saapumisen ja lähtöaikojen tiedonvaihdon aikaansaamiseksi sekä kansallisesti että EU:n ja IMO:n tasolla.

Suomen tavoitteena on olla liikenteen automaation kärjessä ja varmistaa toiminnan kehitykselle paras mahdollinen säädös- ja toimintaympäristö. Ministeriössä on käynnistetty automaation lainsäädännön ja toimenpidesuunnitelman laadinta, jonka osana on selvitetty eri liikennemuotojen yhteisiä kehittämis- ja tietotarpeita sekä digitaalista ja fyysistä infrastruktuuria. Digitaalisen infrastruktuurin osalta korostuu eri liikennemuotojen yhteentoimivuus hyödynnettäessä yleiskäyttöisiä viestintäverkkoja, kuten 5G-verkkoa sekä paikannusta.

Luottamus digitaalisiin palveluihin

Kansallisen tietoturvastrategian visiona on, että maailman luotetuin digitaalinen liiketoiminta tulee Suomesta. Osana strategian täytäntöönpanoa on parannettu yksityisyyden ja viestinnän luottamuksellisuuden suojaa erityisesti vaikuttamalla EU-lainsäädännön kehitykseen sekä saamalla aikaan yhteinen lähestymistapa 5G-kyberturvallisuuteen EU:ssa. Kyberturvallisuuskeskuksen resurssien vahventamista on edelleen jatkettu kansalaisten, yritysten sekä muiden yhteiskunnan elintärkeitä palveluja tarjoavien toimijoiden tietoturvan parantamiseksi.

Turvallisuutta koskevan tiedon jakamiseen vuorovaikutteisessa ajamisessa ja automaattiliikenteessä saatiin EU:ssa Suomen tavoitteiden mukainen ratkaisu kesällä 2019. Ratkaisu luo pohjan laajemmille liikennemuodot ja sektorit ylittävälle globaalisti yhteentoimiville ratkaisuille sekä yleiskäyttöisen viestintäteknologian ja olemassa olevien mobiiliverkkojen hyödyntämiselle. Yleiskäyttöisiä viestintäteknologioita ja 5G:n mahdollisuuksia on selvitetty myös 2019 käynnistyneessä Digirata-hankkeessa, joka valmistelee ehdotusta raideliikenteen kulunohjauksen uudistamiseen. Ajo-oikeuksiin ja ajoneuvoihin liittyvän rikollisuuden torjumiseksi ja tutkimiseksi sekä sopimusvaltioiden välisen tiedonvaihdon nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi Suomi saattoi voimaan eurooppalaisen ajoneuvo- ja ajokorttitietojenvaihtoa koskevan sopimuksen (EUCARIS).

Ministeriö käynnisti liikenneturvallisuusstrategian valmistelun syksyllä 2019. Strategia kattaa kaikki liikennemuodot kokonaisvaltaisesti. Liikenneturvallisuusstrategia toimii suunnitelmana liikenneonnettomuuksien ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Strategia-assa tarkastellaan myös liikenteen digitalisaation ja liikennekäyttämisen vaikutuksia.

Liikenteen ja viestinnän digitaaliset palvelut esteettömiksi -toimenpideohjelmasta 2017–2021 laadittiin vuonna 2019 väliraportti. Väliraportin mukaan ohjelma on toteutunut pääosin hyvin, erityisesti lainsäädännön valmistelun ja tutkimushankkeiden osalta; hyöty-kustannusarviointimenetelmää tulisi kuitenkin kehittää.

Infrastruktuuri kasvun alustana

Liikenne- ja viestintäverkot

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu on aloitettu ja liikennejärjestelmää on alettu kehittää aiempaa vaikuttavammin, pitkäjänteisemmin ja ennakoitavammin. Päätöksenteon tietopohjaisuutta on parannettu muun muassa kehittämällä menetelmät liikennejärjestelmän nykytilan ja toimintaympäristön tilakuvan ylläpitämi-

sestä sekä ohjelma suunnitelman vaikutusten kattavasta arvioimisesta ja vaikutusarviointien hyödyntämisestä. Myös suunnitelman ympäristövaikutusten arviointiohjelma on valmisteltu. Valmistelutyö on sovitettu yhteen muun muassa julkisen talouden suunnitelman, kansallisen ilmastopolitiikan, alue- ja kaupunkipolitiikan sekä muiden valtakunnallisesti merkittävien suunnitelmien ja strategioiden kanssa.

Liikennejärjestelmän vaikuttavuutta alue- ja kaupunkipolitiikassa on vahvistettu ja valtion kumppanuutta kuntien kanssa syvennetty. Liikenne- ja viestintäyhteyskäsien saatuuteen ja laatuun vaikuttavat kehittämistoimet on sovitettu yhteen muiden politiikkaalojen toimien kanssa poikkihallinnollisten alue- ja kaupunkikehitystä edistävien hankkeiden valmisteluissa (esimerkiksi aluekehityspäätöksen, kaupunkipolitiikkastrategian, MAL-sopimusten, arktisen strategian, maankäyttö- ja rakennuslain ja niin edelleen valmisteluissa).

Maailman radiaviestintäkonferenssi (WRC) päätti 26 gigahertsin taajuusalueen kansainvälisestä harmonisoinnista 5G:n käyttöön marraskuussa 2019. Valmistelut taajuusalueen käyttöoikeuksien myöntämisestä Suomessa aloitetaan vuoden 2020 alku puoliskolla.

Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus

Väyläverkoston korjausvelan vähentämiseksi on tehty 300 miljoonan euron tasokorotus perusväylänpidon määrärahoihin. Samalla on valmistauduttu budjetin ulkopuolisen rahoituksen parempaan hyödyntämiseen liikennejärjestelmän ja väyläverkoston kehittämisessä. Tässä tarkoituksessa on valmistauduttu EU:n Verkkojen Eurooppa-rahoitusvälineen (CEF) käynnissä olevaan ja tuleviin hakukierroksiin sekä neuvoteltu EU:n vuonna 2021 alkavan monivuotisen rahoituskauden rahoituskehiksestä ja uudesta CEF-ohjelmakaudesta. Lisäksi nopeiden raideyhteyskäsien kehittämiseksi on käynnissä neuvottelut Suomi-radan ja Turun tunnin junan suunnittelua varten perustettavista hankeyhtiöistä. Myös itäisen suunnan raideyhteyskäsien selvitys on käynnistetty ja väyläverkoston kehittämistä koskevia osaselvityksiä on laadittu (kuten Itärata, Jäämeren rata, Pisara, Saimaan kanava ja Digirata).

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Liikenne- ja viestintäministeriön siirtomenoja ovat tuet julkiseen henkilöliikenteeseen (jäljempänä *joukkoliikenne*), lentokenttiin, luotsaukseen, valtionavustus koulutukseen sekä uutis- ja ajankohtaistoimintaan.

Joukkoliikenteen palvelujen ostossa ja kehittämisessä (momentti 31.30.63) ministeriön vastuulla ovat henkilöjunaliikenteen palveluostot, joihin käytettiin 32,2 miljoonaa

euroa vuonna 2019. Kaukojunaliikenteen tukemisessa tavoitteena on pitää yllä ja nostaa junaliikenteen palvelutasoa ja joukkoliikenteen kulkutapaosuutta. Lähijunaliikenteessä tarkoituksena on mahdollistaa korkeampi palvelutaso kuin mihin lipputulot antavat mahdollisuuden. Liikenne- ja viestintäministeriön ja VR-Yhtymä Oy:n välinen ostoliikennesopimus vuosille 2016–2019 kattaa sekä junien kaukoliikenteen että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alueen ulkopuolisen lähiliikenteen. Keskimääräisenä arkipäivänä ajetaan lähes 200 ostoliikennevuoroa ja ostoliikenteessä tehdään vuosittain noin kahdeksan miljoonaa matkaa.

Valtionavustuksella eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (momentti 31.10.41) tuetaan Finavia Oyj:n ulkopuolisten lentopaikkojen toiminta- ja investointimenot. Avustuksia myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 1 miljoonaa euroa. Tavoitteena on lentopaikkaverkoston ylläpito ja kehittäminen koko Suomen alueella. Alueellisten lentoasemien tukemiseen myönnettiin Lappeenrannan Lentoasema Oy:lle 820 000 euroa. Valtionavustuksella edistetään matkustaja- ja reittiliikennettä sekä tuetaan alueellista saavutettavuutta. Lisäksi Redstone Aero Oy:lle ja Sodankylän Airport Technical Services Oy:lle myönnettiin vuonna 2019 100 000 euroa ja 80 000 euroa GPS-pohjaisen mittarilähestymisjärjestelmän luomista ja käyttöönottoa varten Pyhtään ja Sodankylän lentopaikoille. Kyse on kokeiluluonteisista pilottihankkeista ja uuden teknologian testaamisesta edellä mainituilla lentopaikoilla.

Luotsauksen hintatuella (momentti 31.30.51) korvataan tulonmenetystä, joka syntyy Saimaan alueen alennetun luotsausmaksun vuoksi. Tukea maksettiin valtionyhtiö Finnipilot Pilotage Oy:lle 3,93 miljoonaa euroa. Valtion omistama erityistehtäväyhtiö Finnipilot Pilotage Oy perii luotsauspalveluista maksun, joka määräytyy aluksen nettovetoisuuden ja luotsatun matkan perusteella. Saimaan kanavalla ja Saimaan vesistöalueella maksua on alennettu, jotta luotsaus voidaan pitää hinnaltaan kohtuullisena meriliikenteeseen verrattuna pitemmistä matkoista huolimatta. Luotsausyhtiölle korvataan alennetusta yksikköhinnasta yhtiölle aiheutuvat tulonmenetykset. Korvaus on enintään Saimaan alueen (ml. kanava) luotsaustoiminnasta aiheutuvan alijäämän suuruinen. Vuonna 2019 Saimaan kanavan ja Saimaan alueen luotsauksia oli 2 438 kappaletta ja luotsattua matkaa kertyi yhteensä noin 69 427 mailia (111 732 km).

Valtionavustus koulutukseen (momentti 31.30.42) on rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin myönnettävä avustus. Avustus on tarkoitettu rautatiealan toimijoista riippumattomalle ja laaja-alaisella rautatiealan ammatillisella koulutuksella eri tehtäviin tarjoavalle oppilaitokselle tai osakeyhtiölle. Vuonna 2019 liikenne- ja viestintäministeriö myönsi 841 000 euroa valtionavustusta Kouvolan rautatie- ja aikuiskoulutus Oy:lle.

Yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja kansallisen uutistoimistotoiminnan tuen (momentti 31.40.45) tavoitteena on tukea median monimuotoisuutta ja

varmistaa riittävä uutis- ja ajankohtaisohjelmien tarjonta televisiossa myös kaupallisen median puolella sekä tukea kansallista uutistoimistotoimintaa. Yleisen edun kanavien tuki on rajattu vain yleisen edun televisiotoiminnan ohjelmistotoimiluvan omaaville toimijoille, mikä edellyttää riittävien tekstitys- ja erityisryhmille tarkoitettujen palveluiden tarjoamista. Tuella on myös yleistä etua palveleva tarkoitus. Tukea on myönnetty MTV Oy:lle vuosille 2018 ja 2019 ja samalla yhtiölle on asetettu julkisen palvelun velvoite, jonka mukaan yhtiön on näytettävä vähintään tietty määrä uutis- ja ajankohtaisohjelmaa viikossa. Vuonna 2019 MTV Oy:lle maksettiin 1,6 miljoonaa euroa avustusta vuoden 2018 toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuonna 2019 liikenne- ja viestintäministeriö myönsi 1,5 miljoonaa euroa valtionavustusta Oy Suomen Tietotoimistolle ja samalla yhtiölle asetettiin vuoden mittainen julkisen palvelun velvoite tuottaa uutistoimiston perusuutispalvelua ja sen välittömiä liitännäisiä palveluita.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut monivuotiset toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnallisen tehokkuuden tavoite on, että kokonaistuottavuus on parantunut 2 prosenttia ja työn tuottavuus 1 prosentin suhteessa edelliseen vuoteen. Kokonaistuottavuuden ja työn tuottavuuden tavoitteita ei saavutettu vuonna 2019 johtuen uuden hallituksen toiminnan aloituksesta ja suoritemäärien, kuten hallituksen esityksien ja asetusten määrien merkittävästä laskusta edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi vuonna 2018 hallituksen esityksiä ja valtioneuvoston asetuksia annettiin poikkeuksellisen suuri määrä johtuen etenkin vuoden 2018 ministeriön hallinnonalan virastorakenneuudistukseen liittyvästä säädöstyöstä. Tuottavuuslukuihin vaikuttavassa työpanoksessa oli vuonna 2019 nousua 12 henkilötyövuotta (htv) edelliseen vuoteen verrattuna.

Ministeriön toiminnan tuottavuutta vuonna 2019 on arvioitu toiminto- eli tehtävä-aluekohtaisen henkilötyövuosikehityksen perusteella. Tiedot perustuvat Kiekusta saataviin sisäiseen laskentaan ja työajan kohdennuksiin perustuviin henkilötyövuosiin. Tarkastelun kohteena on ministeriön *toiminnasta aiheutunut* henkilötyövuosikertymä sisältäen korkeakouluharjoittelijat. Luvut eivät sisällä valtioneuvoston kanslian liikenne- ja viestintäministeriölle vuosina 2018 ja 2019 jakaman EU-puheenjohtajakauden lisähenkilöstön palkkausmenoihin osoitetun määrärahan htv-kertymää, joka oli 0 vuonna 2018 ja 1,7 henkilötyövuotta vuonna 2019.

Taulukko 5. Henkilötyövuosikehitys osastoittain

	HTV 2019				HTV 2018				HTV 2017
	YHT.	Ohjaus- toiminnot	Tuki- toiminnot	Palkalli- set pois- saolot	YHT.	Ohjaus- toiminnot	Tukitoi- minnot	Palkalli- set pois- saolot	YHT.
YHTEENSÄ	173,3	76,4	49,8	47,1	161,1	79,8	40,0	41,3	156,3
Kansliapäällikkö	2,0	1,2	0,2	0,6	1,3	0,8	0,1	0,4	1,8
Konserniohjaus- osasto	64,6	23,7	26,6	14,3	57,6	24,9	20,8	11,9	50,3
Palveluosasto	27,8	15,5	4,4	7,8	29,3	17,5	3,4	8,4	32,2
Tieto-osasto	29,3	17,2	4,4	7,7	27,8	17,2	3,1	7,5	30,9
Verkko-osasto	38,6	18,2	7,5	12,9	35,3	18,9	5,9	10,5	31,6
Ministeriön viestintä	11,0	0,5	6,5	3,9	9,8	0,6	6,6	2,6	9,5

*Talousarvion momentti 31.01.01

Taulukko 6. Henkilötyövuosikehitys toiminnoittain

	HTV 2018	HTV 2019
YHTEENSÄ	161,1	173,3
Ohjaustoiminnot	79,8	76,4
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	36,6	29,3
Ministeriön toimialan ohjaus- ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	13,3	12,4
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	16,6	17,8
EU- ja kansainväliset asiat	7,6	10,8
Muut ministeriökohtaiset eritystehtävät	5,8	6,3
Tukitoiminnot	40,0	49,8
Yleishallinto ja johtaminen	24,9	30,5
Suunnittelun ja seurannan tuki	1,0	0,8
Henkilöstöhallinto	2,0	2,6
Koulutus	2,0	3,2
Taloushallinto	1,9	3,0
Matkustus	0,7	0,7
Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvalli- suus	0,5	2,1
Tietohallinto	0,6	0,1
Tiedon hallinta	0,5	0,7
Viestintä	5,9	6,2
Palkalliset poissaolot	41,3	47,1

*Talousarvion momentti 31.01.01

Henkilötyövuosikertymä on noussut vuosittain 2017–2019 välisenä aikana. Htv-määrä on noussut eniten konserniohjausosastolla, jonne perustettiin vuoden 2018 elokuussa kansainvälisten asioiden yksikkö vastaamaan EU-puheenjohtajakautteen liittyvistä tehtävistä sekä Euroopan unionia koskevien asioiden ja kansainvälisten asioiden hoidosta.

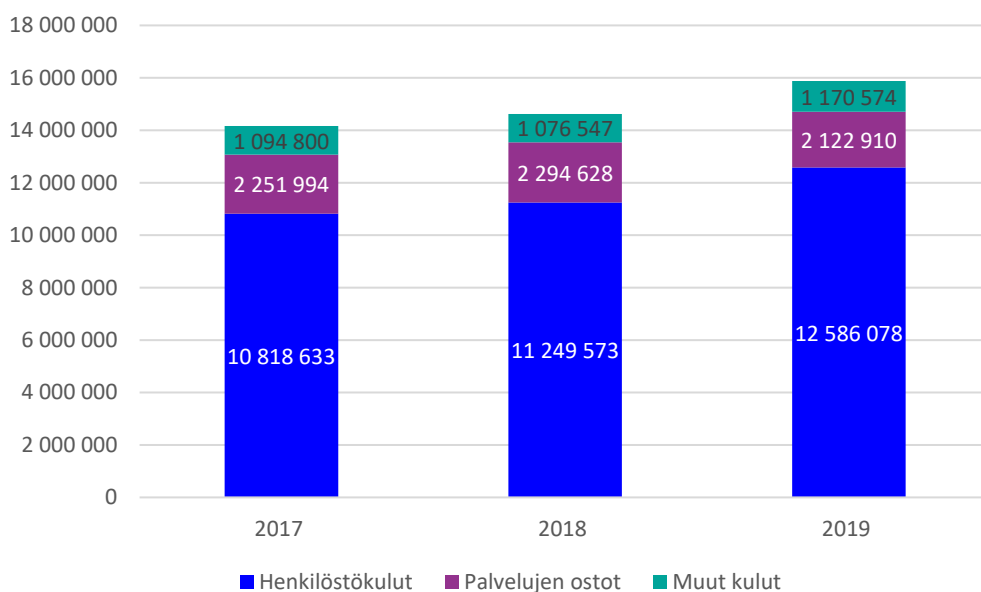
1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Ministeriön toiminnan taloudellisuutta on arvioitu toiminto- eli tehtäväaluekohtaisen kustannuskehityksen perusteella. Tiedot perustuvat Kiekusta saataviin kirjanpidon tietoihin sekä sisäiseen laskentaan ja työajan kohdennuksiin perustuviin palkkakustannustietoihin. Ministeriössä ei ole asetettu toiminnalle taloudellisuustavoitteita. Toimintamäärärahaa osoitettiin vuoden 2019 tilijaottelussa toimintamomentille 14,6 miljoonaa euroa. Lisäksi ministeriöllä oli käytössään vuodelta 2018 siirtynyt määrärahaa 12,9 miljoonaa euroa.

Taulukko 7. Toiminnan tuotot ja kulut osastoittain

31.01.01	Toimintamenot 2019				Toimintamenot 2018	Toimintamenot 2017
	Yhteensä	Toiminnan tuotot	Henkilöstökulut	Muut kulut	Yhteensä	Yhteensä
YHTEENSÄ	15 646 148	-233 413	12 586 078	3 293 484	14 367 893	13 957 645
Kansliapäällikkö	432 099	-5 742	334 370	103 472	289 286	349 826
Konserniohjausosasto	5 833 132	-71 270	4 509 074	1 395 328	5 074 024	4 497 999
Palveluosasto	2 542 802	-39 011	2 024 480	557 333	2 747 527	2 759 111
Tieto-osasto	2 387 613	-47 335	2 060 837	374 111	2 261 078	2 621 644
Verkko-osasto	3 269 248	-70 056	2 823 697	515 607	2 946 440	2 723 493
Ministeriön viestintä	1 181 253	0	833 620	347 634	1 049 538	1 005 572

Ministeriön toiminnan tuotot koostuvat pääasiallisesti Euroopan komission ja EU:n neuvoston kokousmatkojen kustannusten korvauksista.

Kuvio 2. Toiminnan kulut kululajeittain

Merkittävä osuus ministeriön toiminnan kuluista muodostuu henkilöstökuluista. Henkilöstökulut ovat nousseet vuosittain 2017–2019 välisenä aikana johtuen henkilöstömäärän vuosittaisesta kasvusta ministeriön resurssistrategian mukaisesti. Kansliapäällikköosastolla toiminnan kulujen nousu selittyy pääasiassa henkilöstömäärän lisäyksellä. Samoin konserniohjausosastolla, jonne perustettiin uusi kansainvälisten asioiden yksikkö loppuvuodesta 2018 sekä verkko-osastolla, jonka osastorakenne uudistettiin perustamalla kaksi uutta yksikköä ja lakkauttamalla yksi vanhoista yksiköistä.

Palvelujen ostot muodostavat toiseksi merkittävimmän kuluerän, johon sisältyy ministeriön asiantuntijapalveluhankinnat. Nämä ovat pääosin ulkopuolisilta hankittuja palveluita, arviointoja, tutkimuksia ja muita asiantuntijapalveluita, joilla tuetaan lainsäädännön valmistelua, hallinnonalan strategista ohjausta ja toimialan kehittämistä. Asiantuntijapalveluhankinnat muodostavat merkittävän osan palvelujen ostoista. Ministeriön muut kulut muodostuvat pääasiassa matkustuskuluista.

Edellä esitettyihin toiminnan kuluihin sisältyy harjoittelijoiden palkkakuluja yhteensä 240 257 euroa (12,3 htv) vuonna 2019. Edelliseen vuoteen verrattuna harjoittelijoiden palkkakustannukset nousivat 42 560 euroa (1,9 htv), mikä johtui harjoittelijoiden määrän lisäyksestä vuodelle 2019 yhdeksällä henkilöllä.

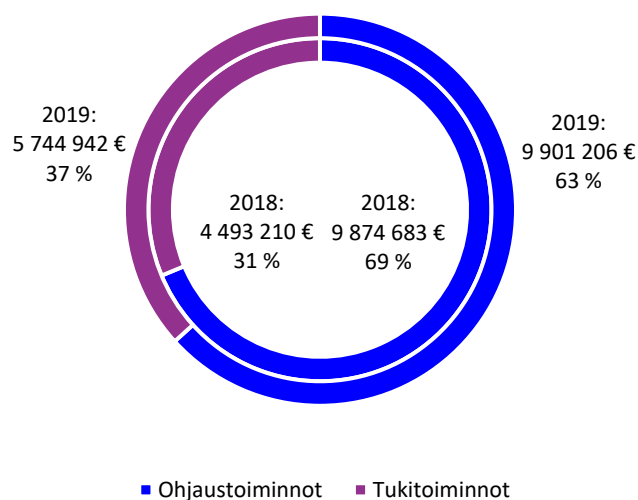
Taulukko 8. Toiminnan tuotot ja kulut toiminnoittain

31.01.01 LVM toimintamenot	2018	2019
YHTEENSÄ	14 367 893	15 646 148
Ohjaustoiminnot	7 755 643	7 554 595
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	3 846 533	3 073 362
Ministeriön toimialan ohjaus- ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	1 133 033	1 095 847
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	1 209 045	1 303 918
EU- ja kansainväliset asiat	1 133 833	1 649 996
Muut ministeriökohtaiset eritystehtävät	433 199	431 472
Tukitoiminnot	3 455 945	4 292 515
Yleishallinto ja johtaminen	1 762 723	2 149 030
Suunnittelun ja seurannan tuki	65 947	56 504
Henkilöstöhallinto	314 048	443 299
Koulutus	238 127	275 846
Taloushallinto	169 120	248 372
Matkustus	29 330	30 740
Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvallisuus	44 390	183 159
Tietohallinto	172 609	136 141
Tiedon hallinta	27 095	54 912
Viestintä	617 356	698 646
Toimistopalvelut	15 200	15 866
Palkalliset poissaolot	3 130 389	3 782 170
Avoin / kohdentamaton	25 916	16 869

Ohjaustoiminnoista erityisesti tehtäväalueeseen yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta liittyvät palkkakustannukset laskivat, sillä toiminnolle Hallitusohjelman valmistelu ja seuranta kirjattiin työaikaa vähemmän vuonna 2019, jolloin uusi hallitus aloitti toimintansa ja vanha hallitus kaatui hallituskauden lopussa. Lisäksi ministeriön toimintaa tukevia selvityksiä, arviointeja, tutkimuksia ja muita asiantuntijapalveluita hankittiin vähemmän suhteessa edelliseen vuoteen, minkä johdosta toiminnolle Tutkimustoiminta, arvioinnit ja ennakointi kirjattiin asiantuntijapalveluita edellisvuotta vähemmän.

Tehtäväalueen EU- ja kansainväliset asiat toimintoon EU-asiat käytettiin enemmän työaikaa Suomen EU-puheenjohtajakaudella 2019 ja toiminnolle EU-asiat kirjattiin enemmän matkustuskuluja. Tukitoiminnoista käytettiin enemmän työaikaa erityisesti yleishallintoon ja johtamiseen. Ministeriössä panostettiin vuonna 2019 edellisvuotta

vahvemmin työhyvinvointiin ja virkistystoimintaan ja palvelujen ostoja kirjattiin enemmän henkilöstöhallinnon tehtäväalueen toiminnolle Työhyvinvointi ja virkistystoiminta.

Kuvio 3. Ohjaus- ja tukitoimintojen suhde 2018–2019

Ohjaus- ja tukitoimintojen suhde 2018–2019 on esitetty yllä. Palkalliset poissaolojen kustannukset on vyörytetty ohjaus- ja tukitoiminnoille tehollisen työajan suhteessa. Tukitoimintojen suhteellinen osuus on noussut kuudella prosenttiyksiköllä edelliseen vuoteen verrattuna.

Valtioneuvoston kanslia vastaa valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteisistä hallinto- ja palvelutehtävistä, joten ministeriöille jaetaan osuudet valtioneuvoston hallinto-yksikön toiminnan kustannuksista. Seuraavassa taulukossa on esitetty VNHY:n määrärahoihin kohdentuvat kustannukset liikenne- ja viestintäministeriön osalta vuosilta 2018–2019. Pääosa menoista on vyörytetty ministeriölle henkilömäärien suhteessa. Liikenne- ja viestintäministeriön osuus palvelutuotannon kustannuksista oli 4,2 miljoonaa euroa vuonna 2019.

Taulukko 9. VNHY:n palvelutuotannon kustannukset 2018–2019 (1000 euroa)

	2018	2019
Tietotoimiala	1 651	1 501
Tila- ja turvallisuustoimiala	2 057	2 137
Sisäisen viestinnän palvelut	13	21
Tietotuki ja julkaisupalvelut	93	95
Käännöspalvelut	514	272
Henkilöstöpalvelut	103	172
VN yhteinen kehittäminen ja VNHY johto	32	26
Palvelutuotannon kustannukset yhteensä	4 464	4 224

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Ministeriön maksullisen toiminnan tuotot muodostuivat valtion maksuperustelain nojalla säädetyn liikenne- ja viestintäministeriön maksullisista suoritteista annetussa asetuksessa hinnoitelluista julkisoikeudellisista suoritteista ja erillislakien mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista.

Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 220 euroa kertyivät tieliikennettä koskevista luvista. Liiketaloudellisiin perustein hinnoitelluista muista maksullisista suoritteista ei kertynyt tuottoja. Tuotot erillislakien mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista olivat yhteensä 15 000 euroa. Ne muodostuivat sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaisista hakemusmaksuista. Yhteensä tuotot olivat 15 220 euroa kuten vuonna 2018.

Taulukko 10. Maksullisen toiminnan tuotot (eurot, ilman alv)

(euroa, ilman arvonlisäveroa)	2017	2018	2019
Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet	660	220	220
Maksuperustelain mukaiset muut suoritteet	-	-	-
Erillislakien mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet	21 000	15 000	15 000
Yhteensä	21 660	15 220	15 220

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmia ei laadittu, koska kaikkien maksullisen toiminnan osa-alueiden tuotot jäivät alle miljoona euroa. Maksulliselle toiminnalle ei ollut asetettu kustannusvastaavuustavoitetta.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja ei ole saatu 2017–2019 eikä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa laadittu.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 11. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

	2017	2018	2019
Hallituksen esitykset	25	40	10
Asetukset	53	95	31
EU-asiat	112	104	81
Maksuasetukset	6	7	5
Toimiluvat ja muut lupapäätökset	11	5	5
Sopimukset	36	10	21
Tukipäätökset	8	26	12
Eduskuntakyselyt	41	60	54
Julkaisut (sisältää tutkimusjulkaisut)	34	17	15
Yhteensä	326	364	234

Suoritteiden kokonaismäärä vähentyi, sillä huhtikuussa 2019 pidettiin eduskuntavaalit ja uusia hallituksen esityksiä annettiin vähemmän kuin edellisinä vuosina ja vähemmän kuin edellisten vaalien 2015 jälkeen. Osaksi säädösmäärän vähenemiseen vaikutti se, että edellisellä vaalikaudella annettiin laajoja uudistuspaketteja, eikä siten vuoden 2019 aikana ollut heti tarvetta antaa uusia hallituksen esityksiä. Vuonna 2019 annettiin 128 lakia, joista 50 prosenttia liittyi edellisen hallituksen antamien hallituksen esitysten lakiehdotusten voimaantuloon.

Suurin osa vuonna 2019 annetuista hallituksen esityksistä oli kansainvälisten sopimusten voimaansaattamisia ja EU-lainsäädännön täytäntöönpanoja. Syksyllä 2019 annettiin yksi hallituksen esitys, joka oli niin sanottu budjettilaki, sekä yksi laajempi esitys, joka sisälsi pääasiassa teknisiä muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön.

EU-asioiden määrä laski Junckerin komission toimikauden viimeisenä vuotena. Komission toimikausi päättyi lokakuussa 2019 ja Ursula von der Leyenin johtama komissio nimitettiin 1.12.2019. Suomi aloitti Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana 1.7.2019. Sekä puheenjohtajakauden läpivienti että Iso-Britannian eroprosessi EU:sta lisäsivät merkittävästi työtä ministeriössä.

Tukipäätösten määrä pieneni johtuen lentopaikkojen rakentamisen ja ylläpidon avustusrahojen palautuessa tavanomaiselle tasolle.

Maksuperustelaimin mukaiset liikenteen luvat siirtyvät Liikenteen turvallisuusvirastolle 1.6.2020. Kansanedustajien kirjallisten kysymysten määrä oli 54 kpl ja julkaisujen 15 kpl.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 12. Palvelukyky ja suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu

Vuoden 2019 tavoitetaso	Toteuma	Analyysi
Monivuotinen tulostavoite: Hallitusohjelman toimeenpano		
Uusi konsernistrategia on valmis 30.11.2019.		Hallinnonalan konsernistrategia julkaistiin 12.12.2019.
Monivuotinen tulostavoite: Konserniyhtenäisyys on varmistettu ja virastojen roolit ovat selkeät		
<p>On varmistettu virastouudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen uusissa virastoissa. Virastojen toimintamallien ja työnjaon toimivuutta on seurattu ja arvioitu sekä ryhdytty mahdollisiin näitä koskeviin säätötoimenpiteisiin. Hallinnonalan palvelutaso on varmistettu.</p> <p>VM-Baron Johtamisen keskiarvo on vähintään 3,8.</p>		<p>Vaikutusten arviointia virastouudistuksen täytäntöönpanosta ja käynnistymisestä valmisteltiin syksyllä 2019 ja kilpailutus on tarkoitus toteuttaa keväällä 2020. Ministeriön ja virastojen johdon välillä on ollut säännöllisiä tapaamisia, joissa on käsitelty uudistusta sekä kuultu virastojen sisäisestä organisoinnista. Vuonna 2019 laadittiin ja hyväksyttiin hallinnonalan yhteistä suunnitelmaa toiminnallisesta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta vuosille 2019–2021 (Julkaisuja 12/2018) koskeva toimintaraportti.</p> <p>VM-Baron johtamiselle asetettua tavoitetasoa ei saavutettu (3,61). Syksyllä käynnistyneen tiedon hyödyntämisen ja tietopohjan laajentamishankkeen avulla kehitetään johtamista poikkileikkaavuuteen, ilmiölähtöisyyteen ja tiedon fiksumpaan hyödyntämiseen. Se sisältää myös esimiestyön ja johtamisen kehittämistä.</p>

Monivuotinen tulostavoite: Lainsäädäntötyö on edennyt monivuotisen suunnitelman mukaan		
Lainvalmistelukoulutusta on kehitetty ja laajennettu kokemuksiin perustuen. Tekoälyn hyödyntäminen lainvalmistelussa -hanke on toteutettu ja tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuudet on arvioitu.		Lainvalmistelukoulutusta on jatkettu. Viiden ministeriön ja Itä-Suomen yliopiston yhteinen koulutushanke käynnistyi helmikuussa 2019. Edellinen lainvalmistelukoulutus kolmen ministeriön kanssa päättyi maaliskuussa 2019. Syksyllä 2019 järjestettiin Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanssa kaksi luentosarjaa EU-oikeudesta sekä ihmis- ja perusoikeussopimuksista lainvalmistelussa. Joulukuussa 2019 kilpailutettiin lainvalmistelukoulutuksen 3-vaihe; mukana on nyt kuusi ministeriötä ja uusi koulutusohjelma käynnistyy keväällä 2020. Tekoälyn hyödyntämistä koskevan hankkeen pilotointi on toteutettu ("johtolasekone") ja se onnistui odotettua paremmin, sillä kokeilua pystyttiin laajentamaan suunnitellusta. Tekoälyn hyödyntämistä lainvalmistelussa on tarkoitus jatkaa OM:n asettaman lainvalmistelun kehittämisen yhteistyöryhmän puitteissa (tavoitteena digitaalinen työkalu lainvalmisteluun).
Monivuotinen tulostavoite: Ministeriön kv- ja EU-toiminta on laadukasta ja tuloksellista		
On vaikutettu tulevan komission työohjelmaan erillisen ministeriön vaikuttamissuunnitelman mukaisesti (tieto, palvelut, verkot ja ilmasto -tavoitteet on sisällytetty).		Komission 5-vuotistyöohjelmaan on tehty vaikuttamistyötä, mutta työn tulokset nähdään vasta myöhemmin. Päätettiin valmistella EU-vaikuttamisen strategia ja tehdä jatkossa vuosittaiset toimenpidesuunnitelmat.
Monivuotinen tulostavoite: Ministeriön viestintä ja sidosryhmätoiminta on ollut avointa, suunnitelmasta ja vaikuttavaa		
Uusi podcast-sarja on toteutettu ja kuulijamäärätavoite 6500 henkilöä on saavutettu. Vuonna 2018 luotujen uusien liikkuvien kuvien konseptit on käyttöön otettu. Instagramin sisältöä on kehitetty ja seuraajamäärä kasvatettu 8000:een. KV- viestintä: Yhteistyön tehostaminen UM:n ja VNK:n kanssa niin että on vastaanotettu vähintään 5 ulkomaista toimittajaryhmää. UM:n hallinnoimaan SmartShare-palveluun on tuotettu vähintään 10 juttua LVM:n hallinnonalalta.		Kaikki podcast-sarjan kahdeksan jaksoa toteutettiin suunnitellusti. Kuulijamäärätavoitetta ei saavutettu. Uuden tuotantokauden jaksoja on kuunneltu yhteensä 2450 kertaa, ensimmäisen ja toisen tuotantokauden jaksoja on kuunneltu yhteensä 3481 kertaa. Liikkuvien kuvien konseptit on käyttöön otettu. Instagramin sisältöä on kehitetty järjestelmällisesti. Seuraajamäärätavoitetta ei saavutettu. LVM:n Instagramissa on seuraajia 1644 (tammikuu 2020). Yhteistyötä kv- viestinnässä on tehostettu UM:n ja valtioneuvoston kanssa. Ministeriössä on käynyt toimittajaryhmiä muun muassa Venäjältä, Kanadasta ja Japanista. Yhteensä vastaanotettiin kuusi ulkomaista toimittajaryhmää. SmartShare-palveluun tuotettiin 29 juttua.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 13. Voimavarat

Tavoitteiden toteutuminen: ◊ = saavutettiin, ◊ = saavutettiin osittain, ◊ = ei saavutettu

Vuoden 2019 tavoitetaso	Toteuma	Analyysi
Osaamisen johtaminen		
<p>Tulostavoite: Hallinnonalan strategiset osaamisalueet ja -tarpeet on tunnistettu ja ministeriön osaamisen kehittämissuunnitelma laadittu ja osaamista kehitetty strategisilla alueilla.</p> <p>Tavoitetaso 2019: Yhteisiä strategisia osaamisalueita on tarkasteltu uudelleen sekä uusien virastojen että hallitusohjelman näkökulmasta.</p> <p>VM-Baron innovointikyvykkyyksindeksin keskiarvo on 4,0.</p>	◊	<p>Tarpeet on tunnistettu ja niihin on paneuduttu ministeriön osalta erityisesti lainvalmisteluosaamisen näkökulmasta sekä talousosaamisen vahvistamisena rekrytointien kautta. Tietojohtamisen ja tiedon hyödyntämisen valmennushanke on tunnistettu keskeiseksi osaksi koko hallinnonalan strategista osaamista ja siihen liittyvä osaamisen kehittämishanke on käynnistynyt. Virastot ovat alusta asti osallistuneet valmennuksiin, erityisesti Liikenne- ja viestintävirasto sekä Väylävirasto. Valmennuksia myös suunnitellaan yhdessä heidän kanssaan.</p> <p>Innovointikykyindeksin keskiarvo oli 3,87 Innovointikyvyksindeksin tavoitetulosta ei saavutettu ja indeksikooste on lähtenyt laskuun. Innoivointikyvykkyys kuvaa organisaation ongelmanratkaisukyvykkyyttä. Erityisesti tiedon hyödyntämisen valmennusohjelmalla on tarkoitus keskittyä kehittämään tällä alueella.</p>

Taulukko 14. Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevat tunnusluvut 2017–2019

	2017	2018	2019
Henkilötyövuodet, htv	156,8	161,8	175,2
Henkilöstön lukumäärä 31.12. ¹	163	173	185
naisia %	68,1	68,8	70,8
miehiä %	31,9	31,2	29,2
henkilöstön lukumäärän muutos, %	9,4	6,1	6,9
Vakinaiset, lkm	125	117	114
osuus henkilöstöstä, %	76,7	67,6	61,6
naisia %	53,4	48,0	43,8
miehiä %	23,3	19,7	17,8
Määräaikaiset, lkm	38	56	71
osuus henkilöstöstä, %	23,3	32,4	38,4
naisia %	14,7	20,8	27
miehiä %	8,6	11,6	11,4
Kokoaikaiset, lkm.	157	163	176
osuus henkilöstöstä, %	96,3	94,2	67
Osa-aikaiset, lkm	6	10	9
osuus henkilöstöstä, %	3,7	5,8	4,7
Keski-ikä, vuotta	43,9	42,7	41,8
naiset	43,0	42,1	41,2
miehet	45,8	44,0	43,5
Ikärakenne			
24-vuotiaiden ja nuorempien osuus, %	4,3	4,1	3,2
25–34-vuotiaiden osuus, %	26,4	32,4	36,2
35–44-vuotiaiden osuus, %	21,5	17,9	17,3
45–54-vuotiaiden osuus, %	25,8	24,3	24,9
55–64-vuotiaiden osuus, %	21,5	18,5	16,7
65-vuotiaiden osuus, %	0,6	2,9	2,7
Koulutustaso (indeksiluku 1–8)	6,3	5,9	6
naiset	6,2	5,8	5,8
miehet	6,5	6,0	6,3
Työtyytyväisyys (indeksiluku 1–5)	3,7	3,7	3,69
työtyytyväisyys, naiset (indeksiluku)	3,6	3,6	3,6
työtyytyväisyys, miehet (indeksiluku)	3,9	4,0	3,8
Lähtövaihtuvuus (% henkilöstöstä) ²	19,0	17,7	12,7
Tulovaihtuvuus (% henkilöstöstä) ³	34,0	14,7	16,2
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% henkilöstöstä)	0	0	0
Sairauspoissaolot (päiviä/htv)	6,8	6,5	4,2
Kokonaistyövoimakustannukset, 1000 €/vuosi	11 090	11 319	12 730
Tehdyn työajan palkkojen %- osuus palkkasummasta	79,2	79,7	80,8
Välilliset työvoimakustannukset, 1000 €/vuosi	3 709	3 586	4068
Välillisten työvoimakustannusten %-osuus tehdyn työajan palkoista	50,3	49,0	47

(Lähde: TAHTI)

¹ Lähtö- ja tulovaihtuvuutta lukuun ottamatta luvut sisältävät 12 harjoittelijaa.

² Lähtövaihtuvuus: Kyseistä tietoa ei ole ollut saatavilla TAHTIsta, joten se on laskettu itse. Luku ei sisällä harjoittelijoita. Mukaan on laskettu palkattomalle virkavapaalle ja eläkkeelle jääneet sekä irtisanoutuneet.

³ Tulovaihtuvuus: palvelukseen otettujen uusien henkilöiden sekä palkattomalta virkavapaalta palanneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä. Kyseistä tietoa ei ole ollut saatavilla TAHTIsta, joten se on laskettu itse. Luku ei sisällä harjoittelijoita.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä selvitetään talouden kehitystä ja rakennetta. Tilinpäätöslaskelmat, joita ovat talousarvion toteutumalaskelma, tuotto- ja kululaskelma sekä tase, esitetään tilinpäätöksen luvuissa 2–4.

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Ministeriöllä oli vuonna 2019 käytettävissään määrärahoja yhteensä 179,1 miljoonaa euroa, mikä oli 97,5 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Ero selittyy etenkin vuoden 2019 neljännessä lisätalousarviossa momentin 31.01.88 Osakehankinnat lisäjaottelukohtaan 31.01.88.2 Hankeyhtiöt osoitetulla 102 miljoonaa euron määrärahalta valtion omistaman Pohjolan Rautatiet Oy:n hankeyhtiöiden perustamista varten suurten raideliikenneinvestointien edistämiseksi. Käytettävissä olleista määrärahoista 178,8 miljoonaa euroa oli liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan määrärahoja ja 301 775 euroa muiden hallinnonalojen liikenne- ja viestintäministeriölle osoittamia määrärahoja. Käytettävissä olevista määrärahoista oli edellisiltä vuosilta siirtynyttä 23,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 tilijaottelussa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle osoitettua tuottavuusmäärärahaa oli käytettävissä 1,7 miljoonaa euroa, joka jaettiin kokonaisuudessaan vuoden 2019 neljännessä lisätalousarviossa ministeriön ja hallinnonalan virastojen toimintamomenteille sekä perusväylänpitoon. Ministeriölle osoitettiin 135 000 euroa, Liikenne- ja viestintävirastolle 300 000 euroa, Ilmatieteen laitokselle 385 000 euroa sekä Väylävirastolle 460 000 euroa toimintamenoihin ja 380 000 euroa vesiväylänpitoon museohöyrylaiva SS Saimaan ylläpitoon.

Vuodelta 2018 siirtynyttä tuottavuusmäärärahaa oli käytettävissä 1,4 miljoonaa euroa, josta jaettiin 232 000 euroa Liikenne- ja viestintävirastolle 5G-testausekosysteemi -hankkeen loppuunsaattamiseen.

Vuodelta 2018 siirtynyttä momentin 31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen lisäjaottelukohdan 31.30.63.02 Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäminen määrärahaa oli käytettävissä 1,9 miljoonaa euroa, joka jaettiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön.

Taulukko 15. Rahoituksen rakenne (euroa)

€	Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	Vuoden 2019 määräraha (TA+LTA)	Käytettävissä yhteensä	Käytetty yhteensä
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	22 938 051	156 204 215	178 763 051	57 311 562
Hallinto ja toimialan yhteiset menot	14 895 881	117 993 215	132 509 881	16 270 372
Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot	12 921 578	14 614 000	27 535 578	15 653 646
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	1 128 000	0	1 128 000	60 800
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	0	379 215		
Osakehankinnat	846 303	0	846 303	278 516
Yhtiöjärjestelyt ja omistajaohjaus	0	1 000 000	1 000 000	277 410
Hankeyhtiöt	0	102 000 000	102 000 000	0
Liikenneverkko	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	3 542 171	37 211 000	40 753 171	36 943 237
Valtionavustus koulutuksesta	841 000	841 000	1 682 000	841 000
Luotsauksen hintatuki	2 701 171	4 200 000	6 901 171	3 932 237
Junaliikenteen ostot	0	32 170 000	32 170 000	32 170 000
Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	4 500 000	0	4 500 000	3 097 953
Yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tuki	4 500 000	0	4 500 000	3 097 953
Muut hallinnonalat	52 775	250 073	301 775	272 137
Valtioneuvoston kanslia	37 031	250 073	286 031	256 393
Lisähenkilöstön palkkausmenot sekä muut kulutusmenot	37 031	249 000	286 031	256 393
Valtioneuvoston kanslian arvonlisäveromenot		1 073		
Ulkoministeriön hallinnonala	15 744	0	15 744	15 744
Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	15 744	0	15 744	15 744
Talousarviorahoitus yhteensä	22 990 826	156 454 288	179 064 826	57 583 699
Peruutettu:				
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha 1 067 200 euroa (2018)				
Osakehankinnat 567 786 euroa (2018)				

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Kokonaistulokertymä oli 104,2 miljoonaa euroa. Tulokertymä nousi vuoteen 2018 verrattuna 103,4 miljoonaa euroa, mikä selittyy etenkin valtion omistaman Pohjolan Rautatiet Oy:n valtiolle tulouttaman 102,0 miljoonan euron pääoman palautuksella, jolla haluttiin varmistaa pääoman säilyminen sekä kustannuksien ja riskien minimointi. Valtio pääomitti suurten raideliikenneinvestointien edistämiseksi perustettua yhtiötä osakein, joiden myyntitulot olivat varainsiirtoverojen jälkeen 102,7 miljoonaa euroa 1.3.2019.

Siirrettyjen määrärahojen peruutukset olivat 1,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 talousarviossa myönnettyistä määrärahoista peruutettiin momentilta Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha 1,1 miljoonaa euroa ja momentilta Osakehankinnat 567 786 euroa. Verrattuna edelliseen vuoteen siirrettyjen määrärahojen peruutukset kasvoivat 913 858 eurolla.

Osinkotuloja saatiin 350 000 euroa Cinia Oy:lta.

Talousarvion tulomomentin Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot lisäjaottelukohtaan Liikenne- ja viestintäministeriön tulot kertyi tuloja yhteensä 243 652 euroa. Tulokertymä muodostui pääasiassa Kiikala-Säätiön ministeriölle suorittamasta valtionavustuksen palautuksesta.

Menoarviotilit

Määrärahoja käytettiin vuonna 2019 yhteensä 57,6 miljoonaa euroa, joka on 1,9 miljoonaa euroa enemmän vuoteen 2018 verrattuna.

Ministeriön toimintamenoihin oli käytettävissä 27,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 määrärahaa oli käytettävissä 14,6 miljoonaa euroa ja vuodelta 2018 siirtynyttä 12,9 miljoonaa euroa. Toimintameno määrärahan käyttö oli 15,7 miljoonaa euroa ja vuodelle 2020 siirrettiin 11,9 miljoonaa euroa. Toimintamenoihin käytettiin 1,3 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän, mikä selittyy pääasiallisesti henkilöstömäärän kasvulla. Vuoden 2019 tilijaottelussa määrärahaa myönnettiin 14,5 miljoonaa euroa ja IV

lisätalousarviossa momentille siirrettiin 135 000 euroa ministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahamentilta. Väylävirastolle virkasiirron johdosta osoitettua vuoden 2018 toimintamäärärahaa palautettiin ministeriölle 13 136 euroa.

Vuoden 2019 tilijaottelussa osoitettu hallinnonalan tuottavuusmääräraha 1,7 miljoonaa euroa jaettiin vuoden 2019 neljännessä lisätalousarviossa kokonaisuudessaan ministeriön ja hallinnonalan virastojen toimintamomenteille sekä perusväylänpitoon. Vuodelta 2018 siirtynyt hallinnonalan tuottavuusmääräraha oli käytettävissä 1,4 miljoonaa euroa. Määrärahan käyttö oli 60 800 euroa. Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettiin 232 000 euroa 5G-testausekosysteemi -hankkeen loppuunsaattamiseen. Käyttämättä jäänyt vuoden määräraha 1,1 miljoonaa euroa peruutettiin.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenoihin oli käytettävissä 384,6 miljoonaa euroa. Määrärahan käyttö ylittyi 49,8 miljoonalla eurolla, mihin haettiin arviomäärärahan ylityslupa. Ministeriön suorittamat arvonlisäverot olivat 379 215 euroa.

Vuoden 2019 neljännessä lisätalousarviossa momentti Osakehankinnat 1,0 miljoonaa euroa lisäjaoteltiin ja momentin lisäjaottelukohtaan Yhtiöjärjestelyt ja omistajaohjaus osoitettiin 1,0 miljoonaa euroa ja lisäjaottelukohtaan Hankeyhtiöt 102 miljoonaa euroa. Yhtiöjärjestelyihin ja omistajaohjaukseen osoitetun määrärahan käyttö oli 277 410 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 722 590 euroa. Hankeyhtiöihin osoitettu määräraha siirtyi kokonaisuudessaan vuodelle 2020. Lisäksi ministeriöllä oli käytössään vuodelta 2018 siirtynyt momentin Osakehankinnat määräraha 846 303 euroa, jonka käyttö oli 278 516 euroa. Määrärahaa peruutettiin 567 786 euroa.

Momentille Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon osoitettiin 2019 tilijaottelussa 1,0 miljoonan euron määräraha, jota voidaan käyttää valtionavustuksen maksamiseen Finavia Oyj:n lentoasemaverkoston ulkopuolisten lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin. Valtionavustusta myönnettiin Lappeenrannan Lentoasema Oy:lle 820 000 euroa toimintamenoihin, Redstone Aero Oy:lle 100 000 euroa investointimenoihin sekä Sodankylän Airport Technical Services Oy:lle 80 000 euroa investointimenoihin.

Ministeriöllä oli käytössään momentille Valtionavustus koulutuksesta vuonna 2019 osoitettu määräraha ja vuodelta 2018 siirtynyt määräraha, jotka yhteensä 1,7 miljoonaa euroa. Määräraha on osoitettu valtionavustuksen maksamiseen rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Vuoden 2018 määräraha 841 000 euroa myönnettiin Kouvolan rautatie- ja aikuiskoulutus Oy:lle. Vuoden 2019 määräraha 841 000 euroa siirrettiin seuraavalle vuodelle.

Luotsauksen hintatukeen oli käytettävissä vuoden 2019 tilijaottelussa osoitettu 4,2 miljoonaa euroa sekä vuodelta 2018 siirtynyt 2,7 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytettiin Saimaan alueen luotsauspalveluista perittävän alennetun yksikköhinnan aiheuttaman tulonmenetyksen korvaamiseen luotsausyhtiö Finnipilot Pilotage Oy:lle yhteensä 3,9 miljoonaa euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 3,0 miljoonaa euroa.

Momentin Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen lisäjaottelukohtaan Junaliikenteen ostot myönnettiin 32,2 miljoonaa euroa, joka käytettiin liikennöintikorvauksen maksamiseen VR-Yhtymä Oy:lle ministeriön ja VR:n välisen kauko- ja lähijunaliikenteen ostosopimuksen 2016–2019 mukaisesti. Sopimuksen arvo nelivuotisella sopimuskaudella on 124,7 miljoonaa euroa.

Ministeriöllä oli käytössään yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tukeen vuodelta 2017 siirtynyt määräraha 1,0 miljoonaa euroa sekä vuodelta 2018 siirtynyt määräraha 3,5 miljoonaa euroa. Siirtyneistä määrärahoista myönnettiin vuoden 2017 valtionavustuspäätöksen mukaisesti MTV Oy:lle yleisavustuksena 1,3 miljoonaa euroa yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoimintaan vuoden 2018 toteutuneita kustannuksia vastaan. Täydennyksenä maaliskuun valtionavustuspäätökseen MTV Oy:lle myönnettiin vuoden 2018 määrarahasta olemassa olevan uutis- ja ajankohtaisohjelmistotoiminnan laajentamiseen erityisavustuksena 248 661 euroa. Lisäksi vuoden 2018 määrarahasta myönnettiin 1,5 miljoonan euron avustus kansalliseen uutistoimistotoimintaan Oy Suomen Tietotoimistolle. Käyttämättä jäänyt 1,4 miljoonaa euroa siirrettiin vuodelle 2020.

Valtioneuvoston kanslia jakoi liikenne- ja viestintäministeriölle momentin Suomen EU-puheenjohtajuus lisäjaottelukohtaan Lisähenkilöstön palkkausmenot sekä muut kulutusmenot 249 000 euroa vuonna 2019. Määrarahasta 83 000 euroa osoitettiin lisähenkilöstön palkkausmenoihin, joka käytettiin kokonaisuudessaan ja 166 000 muihin kulutusmenoihin, joihin käytettiin 136 362 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 29 638 euroa. Lisäksi ministeriöllä oli käytössään vuodelta 2018 siirtynyt määräraha 37 031 euroa, josta 22 000 euroa käytettiin lisähenkilöstön palkkausmenoihin ja 15 031 muihin kulutusmenoihin. Ministeriöllä oli kirjausoikeus myös Valtioneuvoston kanslian arvonlisäveromenomomentille, jolle kirjattiin EU-puheenjohtajakauden muihin kulutusmenoihin liittyviä arvonlisäveromenoja 1 073 euroa vuoden 2019 aikana.

Ulkoministeriö asetti *vuoden 2019* talousarvion momentilta Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön 300 000 euroa hankkeeseen Metsäpalot Fennoskandian alueella ilmaston ja metsien rakenteen muuttuessa. Ministeriö jakoi määrärahan Ilmatieteen laitokselle 215 000 euroa, Luonnonvarakeskukselle 60 000 euroa sekä Pelastusopistolle 25 000 euroa hankkeen toteutusta varten. Lisäksi UM asetti LVM:n käyttöön määrärahan 260 000 euroa hankkeeseen

Älykäs logistiikka pohjoisella kuljetuskäytävällä ja ministeriö jakoi määrärahan kokonaisuudessaan Liikenne- ja viestintävirastolle hankkeen toteutukseen.

Ulkoministeriön vuonna 2017 talousarvion momentille Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön asettama määräraha 200 000 euroa jaettiin Ilmatieteen laitokselle hankkeeseen Sää- ja jääpalvelut arktisilla alueilla: Year of Polar Prediction -tutkimus ja demonstraatio satelliittipohjaisesta jäätlannekuvasta merenkululle. UM jakoi vuonna 2018 samaan hankkeeseen vaiheen II määrärahaa 140 000 euroa, jonka LVM jakoi Ilmatieteen laitokselle. Vuonna 2019 Ilmatieteen laitos palautti hankkeeseen myönnettyä määrärahaa 38 865 euroa vuoden 2017 talousarvion momentilta ja 19 008 euroa vuoden 2018 talousarvion momentilta.

Vuonna 2018 UM asetti LVM:n käyttöön talousarvion momentille Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö 100 000 euroa hankkeeseen Sujuva digitaalinen Suomen ja Venäjän rajat ylittävä liikenne. Kyseistä määrärahaa jaettiin Liikenteen turvallisuusvirastolle 85 000 euroa hankkeen toteutusta varten ja 15 000 euroa jätettiin LVM:n käyttöön. Määrärahaa siirtyi vuodelle 2019 ministeriöllä 5 744 euroa. Vuonna 2019 Liikenne- ja viestintävirasto (entinen Liikenteen turvallisuusvirasto) palautti hankkeeseen käyttämättä jääneen määrärahan 10 000 euroa ministeriölle vuoden 2018 talousarvion momentilta. Näin ministeriöllä oli käytössään yhteensä 15 744 euroa vuodelta 2018 siirtynyttä IBA-rahaa, ja se käytettiin kokonaisuudessaan hankkeeseen liittyviin koks- ja seminaarikuluihin sekä muihin kulutusmenoihin.

Vuonna 2018 UM asetti LVM:n käyttöön talousarvion momentille Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö 82 000 euroa hankkeeseen Arktisen sää- ja merihavaintotoiminnan arvo päätöksenteossa ja määräraha jaettiin kokonaisuudessaan Ilmatieteen laitokselle hankkeen toteutusta varten. Vuonna 2019 Ilmatieteen laitos palautti hankkeeseen käyttämättä jääneen määrärahan 4 363 euroa vuoden 2018 talousarvion momentilta.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 274 000 euroa, joka on 18 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2018. EU-puheenjohtakaudesta johtuen matkustusmenojen korvaukset kasvoivat vuonna 2019 kuudella prosentilla.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 15 220 euroa (2018: 15 220 euroa). Tuotoista 15 000 euroa kertyi erillislakien mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Maksullisesta toiminnasta on raportoitu tarkemmin kohdassa 1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.

Muihin toiminnan tuottoihin sisältyi yhteistoiminnan kustannusten korvauksia 195 000 euroa (2018: 183 000 euroa), jotka koostuivat valtaosin Euroopan komission matkakustannusten korvauksista (38 000 euroa) ja EU:n neuvoston korvaamista matkakuiluista (157 000 euroa). Ministeriön muun toiminnan tuottoihin sisältyi lisäksi yleisradio-toiminnan kehittämiseen liittyvien kulujen edelleenveloituksia Valtion televisio- ja radiorahastolle (62 300 euroa).

Toiminnan kulut olivat 16,9 miljoonaa euroa (2018: 15,7 miljoonaa euroa). Henkilöstökulut olivat 13,0 miljoonaa euroa (2018: 11,4 miljoonaa euroa). Muutosta selittää henkilöstön määrän lisäys 13 henkilötyövuodella.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot olivat 91 000 euroa eli (38 000 euroa) suuremmat kuin vuonna 2018. Palvelujen ostot olivat 2,6 miljoonaa euroa, laskua 600 000 euroa (19 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui pääasiassa asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden, käännös- ja tulkkaukspalveluiden sekä koulutuspalveluiden laskusta. Näistä asiantuntija- ja tutkimuspalvelut laskivat eniten 683 000 eurolla. Muut kulut 1,2 miljoonaa euroa kasvoivat 98 000 euroa verrattuna edellisvuoteen, pääasiassa matkakulujen lisääntyttyä. Nettomatkustuskulut kasvoivat seitsemäntoista prosenttia ja olivat 121 000 euroa suuremmat kuin vuonna 2018.

Sisäiset kulut, yhteensä 39 000 euroa (2018: 11 000 euroa) olivat lähes neljä kertaa suuremmat kuin vuonna 2018. Suurin menoerä oli 25 000 euroa Suomen ympäristökeskukselle maksettu osuus Life IP Canemure-Finland EU -hankkeesta.

Rahoitustuotot 3,2 miljoonaa euroa (2018: 104 000 euroa) olivat Pohjolan Rautateiden yhtiön perustamisvaiheeseen liittyvä velan maksu 2,8 miljoonaa euroa ja osinkotuottoja Cinia Oy:lta 350 000 euroa. Satunnaiset tuotot sisältävät ANS Finland Oy:n osakkeiden 15,8 miljoonan euron ja Finrail Oy:n osakkeiden 6,2 miljoonan euron siirron Traffic Management Finland Oy:lle.

Siirtotalouden kulut olivat yhteensä 40,8 miljoonaa euroa (2018: 40,2 miljoonaa euroa), josta käytettiin joukkoliikennepalveluiden ostoihin ja kehittämiseen 32,2 miljoonaa euroa, luotsauksen hintatukeen 3,9 miljoonaa euroa, valtionavustus koulutukseen 84 100 euroa, yleisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja kansallisen uutistoimistoi-

minnan tukeen 3,1 miljoonaa euroa ja avustuksina lentokentille miljoona euroa. Siirtotalouden kulut kohdistuivat pääsääntöisesti yrityksille myönnettyihin avustuksiin pääoma- ja käyttötalouden kuluihin.

Suoritettut arvonlisäverot olivat 476 000 euroa (2018: 605 000 euroa). Vuoden 2019 kulujäämä oli 32,8 miljoonaa euroa (2018: 47,8 miljoonaa euroa).

1.7.4 Tase

Ministeriön omaisuus oli yhteensä 207 miljoonaa euroa muodostuen käyttöomaisuusarvopapereista. Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset sisältävät Yleisradio Oy:n, Cinia Oy:n, C-Lion1 Oy:n, Traffic Management Finland Oy:n ja Pohjo-lan Rautatiet Oy:n tasearvot.

Lyhytaikaiset saamiset sisälsivät myyntisaamisia 39 000 euroa ja muita siirtosaamisia 64 000 euroa, jotka ovat joulukuun EU-neuvoston matkakorvauksia.

Ostovelat olivat 500 000 euroa, vähennystä edelliseen vuoteen oli 2,9 miljoonaa euroa. Ostovelat ovat kertomusvuonna normaalitoiminnan suuruiset. Siirtovelat 2,4 miljoonaa euroa muodostui pääasiassa lomapalkkavelasta.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Ministeriön johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa riittävä varmuus viraston toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta, talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta (talousarvioasetus 69 §).

Liikenne- ja viestintäministeriössä on jatkettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä. Tilannetta myös seurataan säännöllisesti. Kehittämistoimien taustalla on liikenne- ja viestintäministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan kartoitus; BDO Oy:n tekemän sisäisen tarkastuksen loppuraportti valmistui helmikuussa 2019. Tarkastuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan todettiin olevan kokonaisuutena toimivalla tasolla (asteikkona hyvä, toimiva, tyydyttävä, riittämätön).

Tyydyttävässä tilassa olivat tarkastuksen mukaan riskien arviointi ja valvontamenettelyt, joissa erityisiä kehittämistarpeita tunnistettiin riskienhallinnan systemaattisuuden kehittämisessä sekä sisäisen valvonnan kontrollien määrittelyssä. Suositeltavaksi tunnistettiin myös sisäisen valvonnan roolien ja vastuiden selkeämpi kuvaaminen sekä menettelyn luominen virheiden ja väärinkäytösten käsittelyyn. Valvontamenettelyistä oli havainto, että kontrolleja ei ole kaikilta osin määritelty, eikä niiden olemassaolo ole selvää. Kehitettävää tunnistettiin menettelyissä, joilla mahdolliset puutteet sisäisessä valvonnassa nousevat esille ja johdon tietoisuuteen. Lisäksi sisäisen tarkastuksen raportointi tulee vielä dokumentoida ja räätälöidä osaksi johtoryhmätyöskentelyä. Myös riskienhallinnan raportointimenettelyjä on suositeltavaa kehittää.

Edellä mainitun tarkastuksen havaintojen perusteella liikenne- ja viestintäministeriössä on tehty seuraavat sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat kehittämistoimenpiteet vuoden 2019 aikana:

- Ministeriössä on laadittu syksyllä 2019 sisäisen valvonnan ohje, jonka virkamiesjohtoryhmä on hyväksynyt. Ohjeen toimeenpanon varmistamiseksi se esitellään ministeriön osastokokouksissa alkuvuonna 2020. Väärinkäytöksistä ja niiden käsittelystä laadittiin kuvaus sisäisen valvonnan ohjeeseen.
- Ministeriössä on laadittu keväällä 2019 riskienhallintaohje, jossa määritellään menettelytavat riskien tunnistamiseen, arviointiin, käsittelyyn ja raportointiin. Ministeriön riskit tunnistettiin ohjeen mukaisesti yksiköittäin loka-joulukuussa 2019. Johtoryhmät arvioivat riskit vielä alkuvuonna 2020 ministeriön yhteisen riskienkäsittelysuunnitelman luomiseksi.
- Tavoitteena on riskienhallinnan saaminen osaksi normaaleja prosesseja ja käytännön tekemistä. Tällä hetkellä riskit huomioidaan jo johtoryhmämuistioissa. Kehitystyö on vielä kesken ja se jatkuu, kun ministeriön riskienkäsittelysuunnitelma on valmis. Samalla tavoitteena on vakiinnuttaa säännölliset raportointikäytännöt. Raportoinnin kehittäminen huomioidaan myös ministeriön riskienhallinnan yhteistyöryhmän työssä.
- Sisäisen tarkastuksen menettelytapaohje hyväksyttiin keväällä 2019 ja siinä on otettu huomioon esitetyt kehittämistarpeet sisäisen tarkastuksen raportoinnista. Lopullinen tarkastusraportti, joka sisältää mahdolliset vastineet, toimitetaan aina kansliapäällikölle, virkamiesjohtoryhmälle, tarkastuskohteesta vastuussa olevalle ja tarvittaessa muille asianomaisille henkilöille.

Liikenne- ja viestintäministeriö teetti lisäksi vuoden 2019 aikana BDO Oy:lla sisäisen tarkastuksen hankinta- ja rekrytointiprosessista. Kummassakin tarkastuksessa prosessien sisäisen valvonnan tilat arvioitiin olevan hyvällä tasolla (asteikko: hyvä, toimiva, tyydyttävä, riittämätön). Muutamissa asioissa saatiin kehittämissuosituksia ja niiden perusteella on tehty toimenpidesuunnitelmat. Saatujen suosituksia on pantu täytäntöön konserniohjausosastolla muun kehittämisen yhteydessä. Hankintaohjeiden päivitys on meneillään ja ne valmistuvat alkuvuodesta 2020. Lisäksi hankintojen suunnitelmallisuutta ja seuranta on parannettu vuosittaisen taloussuunnittelun yhteydessä ja Handi-järjestelmän kehittämiseen vaikuttamalla. Henkilöstöhallinnossa on laadittu yhtenäisen rekrytointiprosessin varmistamiseksi yhteiset malliasiakirjat.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että kokonaisuutena sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

1.9 Arviointien tulokset

Arviointeja ei ole valmistunut vuonna 2019.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Vuoden 2019 aikana ei ole havaittu väärinkäytöksiä tai rikoksia eikä esitutkinnassa tai oikeuskäsittelyssä ole näitä koskevia asioita.

1.10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Vuonna 2019 ministeriölle palautettiin 225 000 euroa Kiikala-säätiölle vuonna 2018 myönnettyä valtionavustusta. Palautettavalle summalle lisättiin myös 3 652 euron korko.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12. Sekalaiset tulot		752 640,71	1 703 269	1 896 920,76	193 652,00	111
12.23.99.	Valtioneuvoston kanslian muut tulot		7 226	7 226,43	0,00	100
12.31.99.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	15 000,00	50 000	243 652,00	193 652,00	487
	12.31.99.1. Liikenne- ja viestintäministeriön tulot	15 000,00	50 000	243 652,00	193 652,00	487
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	721 128,48	1 634 986	1 634 986,41	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	16 512,23	11 056	11 055,92	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		103 500,00	102 350 000	102 350 000,00	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	103 500,00	102 350 000	102 350 000,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		856 140,71	104 053 269	104 246 920,76	193 652,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	80 448,99	250 073	220 435,24	29 637,89	250 073,13	0,00	37 031,34	286 031,34	256 393,45	29 637,89
23.01.24. Suomen EU-puheenjohtajuus (S2)	80 000,00	249 000	219 362,11	29 637,89	249 000,00	0,00	37 031,34	286 031,34	256 393,45	29 637,89
23.01.24.1. Lisähenkilöstön palkkausmenot sekä muut kulutusmenot (EK)	80 000,00	249 000	219 362,11	29 637,89	249 000,00	0,00	37 031,34	286 031,34	256 393,45	29 637,89
23.01.29. Arvonlisäveromenot (A)	448,99	1 073	1 073,13		1 073,13	0,00				
24. Ulkoministeriön hallinnonala	15 000,00	0				0,00	15 743,75	15 743,75	15 743,75	0,00
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	15 000,00	0				0,00	15 743,75	15 743,75	15 743,75	0,00
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	65 078 612,88	156 204 215	37 789 759,04	118 414 456,27	156 204 215,31	0,00	22 938 051,40	178 763 051,40	57 311 561,72	119 816 503,27
31.01.01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (S2)	14 222 186,00	14 614 000	2 732 067,53	11 881 932,47	14 614 000,00	0,00	12 921 578,21	27 535 578,21	15 653 645,74	11 881 932,47
31.01.21. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2)	1 360 000,00	0	0,00		0,00	0,00	1 128 000,00	1 128 000,00	60 800,00	0,00
31.01.29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	395 426,88	379 215	379 215,31		379 215,31	0,00				
31.01.88. Osakehankinnat (S2)	2 000 000,00	103 000 000	277 409,80	102 722 590,20	103 000 000,00	0,00	846 302,59	103 846 302,59	555 925,98	102 722 590,20
31.01.88.1. Yhtiöjärjestelyt ja omistajaohjaus (EK) (enintään)		1 000 000	277 409,80	722 590,20	1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	277 409,80	722 590,20
31.01.88.2. Hankeyhtiöt		102 000 000		102 000 000,00	102 000 000,00	0,00		102 000 000,00		102 000 000,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.10.41.	Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (S3)	4 490 000,00	1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
31.30.42.	Valtionavustus koulutuksesta (S3)	841 000,00	841 000		841 000,00	841 000,00	0,00	841 000,00	1 682 000,00	841 000,00	841 000,00
31.30.51.	Luotsauksen hintatuki (S2)	4 200 000,00	4 200 000	1 231 066,40	2 968 933,60	4 200 000,00	0,00	2 701 170,60	6 901 170,60	3 932 237,00	2 968 933,60
31.30.63.	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (S3)	34 070 000,00	32 170 000	32 170 000,00		32 170 000,00	0,00	0,00	32 170 000,00	32 170 000,00	0,00
	31.30.63.02. Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäminen (KPY)	1 900 000,00						0,00	0,00		0,00
	31.30.63.04. Junaliikenteen ostot	32 170 000,00	32 170 000	32 170 000,00		32 170 000,00	0,00		32 170 000,00	32 170 000,00	0,00
31.40.45.	Yleisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja kansallisen uutistoimistotoiminnan tuki (S3)	3 500 000,00						4 500 000,00	4 500 000,00	3 097 953,00	1 402 047,00
Määrärahatilit yhteensä		65 174 061,87	156 454 288	38 010 194,28	118 444 094,16	156 454 288,44	0,00	22 990 826,49	179 064 826,49	57 583 698,92	119 846 141,16

Toteumalaskelman valtuuksia koskeva osa

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2019 valtuudet						Talousarvio- menot 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2020 TA:ssa						
31.30.63.04. Junaliikenteen ostot	120 680							30 170	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	120 680							30 170	0	0	0	0	0
31.30.63.04. Junaliikenteen ostot	4 000							2 000	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 000							2 000	0	0	0	0	0
Yhteensä	124 680							32 170	0	0	0	0	0

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	15 220,00		15 220,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>258 920,66</u>	274 140,66	<u>276 593,08</u>	291 813,08
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	90 645,28		53 091,99	
Henkilöstökulut	13 025 448,83		11 374 552,44	
Vuokrat	20 442,48		7 261,50	
Palvelujen ostot	2 604 934,09		3 212 159,78	
Muut kulut	1 166 450,63		1 068 078,13	
Sisäiset kulut	<u>39 147,35</u>	<u>-16 947 068,66</u>	<u>10 770,00</u>	<u>-15 725 913,84</u>
JÄÄMÄ I		-16 672 928,00		-15 434 100,76
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	3 201 696,97		103 511,39	
Rahoituskulut	<u>-61,76</u>	3 201 635,21	<u>-7,06</u>	103 504,33
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	21 952 175,19		8 300 000,00	
Satunnaiset kulut	<u>-50,00</u>	<u>21 952 125,19</u>	<u>-2 236,00</u>	<u>8 297 764,00</u>
JÄÄMÄ II		8 480 832,40		-7 032 832,43
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	0,00		600 000,00	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	41 041 190,00		37 814 733,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	-225 000,00		1 740 000,00	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	<u>0,00</u>	<u>-40 816 190,00</u>	<u>3 626,26</u>	<u>-40 158 359,26</u>
JÄÄMÄ III		-32 335 357,60		-47 191 191,69
TUOTOT VEROISTA JA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-476 418,36</u>	<u>-476 418,36</u>	<u>-604 618,85</u>	<u>-604 618,85</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-32 811 775,96</u>		<u>-47 795 810,54</u>

4 Tase

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIOITUKSET		
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		
Käyttöomaisuusarvopaperit	206 974 412,04	59 408 886,15
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>7 895 448,82</u>	<u>0,00</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	214 869 860,86	59 408 886,15
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	38 500,00	10 000,00
Siirtosaamiset	63 669,19	41 429,77
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>1 673,90</u>	<u>4 836,76</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	103 843,09	56 266,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>214 973 703,95</u>	<u>59 465 152,68</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998		1 354 430
	1 354 430 821,18	821,18
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 300 932	-1 309 692
	273,35	147,33
Pääoman siirrot		56 555
	188 101 743,55	684,52
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-32 811 775,96	-47 795
	<u>208 788 515,42</u>	<u>810,54</u>
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Ostovelat	482 739,66	3 349 764,28
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	305 300,34	263 257,69
Edelleen tilittävät erät	282 034,23	244 416,96
Siirtovelat	2 434 280,97	2 109 165,92
Muut lyhytaikaiset velat	2 680 833,33	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>6 185 188,53</u>	<u>5 966 604,85</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>214 973 703,95</u>	<u>59 465 152,68</u>

5 Liitetiedot

Luettelo vuoden 2019 tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavista tiedoista:

- Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
- Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5: Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8: Rahoitustuotot ja –kulut
- Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
- Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 15: Velan muutokset
- Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liite 1 Tilinpäätöksen latimisperiaatteet ja vertailtavuus

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

–Valtion omistama Pohjolan Rautatiet Oy perustettiin vuonna 2019 muun muassa suurten raideliikenneinvestointien edistämiseksi. Valtio pääomitti yhtiötä osakkein, joiden myyntitulot olivat varainsiirtoverojen jälkeen 102 700 000 euroa 1.3.2019. Pohjolan Rautatiet Oy tuloutti valtiolle 102 000 000 euroa. Järjestelyllä pyrittiin varmistamaan pääoman säilyminen ja minimoimaan pääoman säilyttämiseen liittyviä kustannuksia sekä riskejä. Pääministeri Sipilän hallituskaudella rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen oli tarkoitus toteuttaa luomalla kilpailuneutraalit olosuhteet rautatiemarkkinoille siten, että VR-Yhtymä Oy:stä eriytettäisiin kolme erillistä valtionyhtiötä. Liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut yhtiöitettiin liikennevirastosta ja muodostettiin konserni, jolla on liikennemuotokohtaiset tytäryhtiöt. Näiden valmistelemiseksi ja toimeenpääntämiseksi liikenne- ja viestintäministeriössä on tehty hankintoja erityisesti koskien oikeudellisia ja taloudellisia asiantuntijapalveluita.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

–Ei ilmoitettavaa

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

–Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

–Ei ilmoitettavaa

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa

–Ei ilmoitettavaa

6) Selvitys tilinpäätösvoiton jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

–Ei ilmoitettavaa

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.01.01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	14 478 871,98		2 969 227,29		14 851 159,76				15 890 805,50	
	Bruttotulot	256 685,98		237 159,76		237 159,76				237 159,76	
	Nettomenot	14 222 186,00	14 614 000	2 732 067,53	11 881 932,47	14 614 000,00	0,00	12 921 578,21	27 535 578,21	15 653 645,74	11 881 932,47

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	384 582 000	49 800 670,28	13 %
31.01.29 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	384 582 000	49 800 670,28	13 %
Pääloukat yhteensä	384 582 000	49 800 670,28	13 %

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		
Vuosi 2018		1 634 986,41
4.18.31.01.21. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	1 067 200,00	
4.18.31.01.88. Osakehankinnat	567 786,41	
Pääloukka yhteensä		1 634 986,41
Vuosi 2018		1 634 986,41

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

	2019	2018
Henkilöstökulut	10 941 365,81	9 715 134,86
Palkat ja palkkiot	10 697 817,07	9 637 658,78
Lomapalkkavelan muutos	243 548,74	77 476,08
Henkilösivukulut	2 084 083,02	1 659 417,58
Eläkekulut	1 898 637,01	1 536 133,19
Muut henkilösivukulut	185 446,01	123 284,39
Yhteensä	13 025 448,83	11 374 552,44
Johdon palkat ja palkkiot, josta	628 009,41	614 608,13
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	6 240,00	5 880,00
Johto	1 180,00	1 200,00
Muu henkilöstö	5 060,00	4 680,00

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole suunnitelman mukaisten poistojen perusteita eikä niiden muutoksia.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistoja.

Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuotot	2019	2018	Muutos 2019–2018
Korot euromääräisistä saamisista	3 729,15	11,39	3 717,76
Osingot	350 000,00	103 500,00	246 500,00
Muut rahoitustuotot	2 847 967,82	0,00	2 847 967,82
Rahoitustuotot yhteensä	3 201 696,97	103 511,39	3 098 185,58

Rahoituskulut	2019	2018	Muutos 2019–2018
Korot euromääräisistä veloista	61,76	7,06	54,70
Rahoituskulut yhteensä	61,76	7,06	54,70

Netto 3 201 635,21 103 504,33 3 098 130,88

Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole talousarvionaloudesta annettuja lainoja.

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2019						31.12.2018	
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			206 974 412,04			350 000,00		59 408 886,15
Yleisradio Oy	4 683 146		7 876 486,15	100,00	-	0,00		7 876 486,15
Finrail Oy			0,00			0,00		3 400,00
Air Navigation Services Finland Oy			0,00			0,00		3 300,00
ANS Finland Oy SVOP			0,00					8 300 000,00
Cinia Oy	1 000 000		33 223 200,00	77,53	-	350 000,00		33 223 200,00
C-Lion1 Oy , A-sarja	1		10 000 000,00		-	0,00		10 000 000,00
Traffic Management Finland Oy	6 210 388		500 000,00	100,00	-	0,00		2 500,00
Traffic Management Finland Oy SVOP			155 372 225,89					0,00
Pohjolan Rautatiet Oy	100		2 500,00	100,00	-	0,00		0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			206 974 412,04			350 000,00		59 408 886,15

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset		
Pohjolan Rautatiet Oy, SVOP	7 895 448,82	0,00

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole taseen rahoituseriä ja velkoja.

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja takausten käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2019	Voimassa 31.12.2018	Voimassa Muutos 2019-2018	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2019
Yritykset	70 328 104,54	83 411 764,67	-13 083 660,13	70 328 104,54
Finavia Oyj	70 328 104,54	83 411 764,67	-13 083 660,13	70 328 104,54
<i>Laki Ilmailulaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi (877/2009)</i>				
Takaukset yhteensä	70 328 104,54	83 411 764,67	-13 083 660,13	70 328 104,54

Voimassa olevat takuut ja takuiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Ei esitettävää tietoa

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätöspäivän kurssi €
Euro	70 328 104,54	100,0	1,0000
Yhteensä	70 328 104,54	100,00	

Muut monivuotiset vastuut

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole muita monivuotisia vastuuta

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole taseeseen sisältymättömiä rahastoituja varoja.

Liite 15 Velan muutokset

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole velan muutoksia.

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole velan maturiteettijakaumaa ja duraatiota.

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Menomomenttien käyttö vakioisällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	Lkp-ryhmä	4.18.24.90.68	Yhteensä
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö		Euroa	Euroa
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus:	42 Vuokrat	3 983,69	3 983,69
Määrärahaa saa käyttää Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä	43 Palvelujen ostot	6 869,28	6 869,28
Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen	45 Muut kulut	3 387,58	3 387,58
maksamiseen.	93 Suoritetut arvonnäisäverot	1 503,20	1 503,20
	Yhteensä	15 743,75	15 743,75

Momentti	Lkp-ryhmä	4.18.31.01.88	31.01.88.1	Yhteensä
31.01.88. Osakehankinnat		Euroa	Euroa	Euroa
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	2 369,25		2 369,25
Määrärahaa saa käyttää muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä, yhtiöittämisistä ja niiden	43 Palvelujen ostot	225 535,01	183 395,00	408 930,01
valmistelusta sekä toimeenpanosta aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja	45 Muut kulut	-12 500,00		-12 500,00
omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen	93 Suoritetut arvonnäisäverot	50 611,92	44 014,80	94 626,72
maksamiseen.	Yhteensä	266 016,18	227 409,80	493 425,98

6 Allekirjoitus

Hyväksymme liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöksen vuodelta 2019.

Helsingissä . päivänä helmikuuta 2020

Timo Harakka

Liikenne- ja viestintäministeri

Harri Pursiainen

Kansliapäällikkö

Valtionalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . .2020
